

**«ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

**«ՄԱՐՏՈՒՆՈՒ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՈԼԵՁ» ՊՈԱԿ-Ի
«ՔՈՒՅՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ» ՄԿԾ-Ի ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ
ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑ**

Երևան – 2026

ՆԱԽԱԲԱՆ

«Մարտունու պետական բժշկական քոլեջ» ՊՈԱԿ-ի (ՄՈՒՀ կամ քոլեջ) «Քույրական գործ» կրթական ծրագրի ծրագրային հավատարմագրումն իրականացվել է հաստատության կողմից ներկայացրած դիմումի համաձայն: Ծրագրային հավատարմագրման գործընթացը համակարգում և իրականացնում է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» (ՈԱԱԿ) հիմնադրամը: Իր գործողություններում ՈԱԱԿ-ն առաջնորդվել է «ՀՀ կառավարության 2011թ.-ի հունիսի 30-ի N978-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և դրանց մասնագիտությունների պետական հավատարմագրման» կարգով և 2011թ. հունիսի 30-ին հաստատված «ՀՀ մասնագիտական կրթության հավատարմագրման չափանիշները հաստատելու մասին» N959-Ն որոշմամբ: Գնահատումը կատարվել է ՀՀ ծրագրային հավատարմագրման 7 չափանիշներով:

Փորձաքննությունն իրականացրել է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգ-ի պահանջներին համապատասխան ձևավորված անկախ փորձագիտական խումբը, որը բաղկացած է 5 տեղացի փորձագետներից: Հավատարմագրման գործընթացն իրականացվել է ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության ֆինանսավորմամբ: Հավատարմագրման գործընթացում շեշտադրվել է կրթական ծրագրի արդյունավետությունը՝ մասնագետների պատրաստման, նրանց կարողունակության ձևավորման և ծրագրի շարունակական բարելավման տեսանկյունից՝ համահունչ աշխատաշուկայի և ՈԱԾ-ի պահանջներին:

Զեկույցը ներառում է քոլեջի կրթական ծրագրի փորձագիտական գնահատման արդյունքները՝ ըստ ՀՀ մասնագիտական կրթության ծրագրային հավատարմագրման չափանիշների:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ	2
ԾՐԱԳՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍԸ	4
ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԱՄՓՈՓՈՒՄ	5
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ	8
ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԿԱԶՄԸ	8
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ	8
ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ ԸՍՏ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ	11
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ	11
ԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ	14
ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄԸ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԴՈՒԹՅՈՒՆԸ	17
ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ	20
ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԵՎ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ	23
ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԸ	26
ՈՐԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ	30
ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ՝ ԸՍՏ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ	33
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	34
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԻՆՔՆԱԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐ	34
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅՅԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ	35
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿ	36
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ	37
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ	37

ԾՐԱԳՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔԱՏԸ

«Քույրական գործ» կրթական ծրագիրը Մարտունու պետական բժշկական քոլեջում ներդրվել է 2021-2022 ուսումնական տարում՝ հիմք ընդունելով ՀՀ ԿԳՄՄ նախարարի 2021 թվականի հունվարի 11-ի թիվ 02-Ն հրամանով հաստատված պետական կրթական չափորոշիչը: «Քույրական գործ» կրթական ծրագիրը քոլեջի առաջնահերթ ծրագրերից է: Այն առանձնանում է դիմորդների թվի կայուն աճով և շարունակական պահանջարկով: Ծրագիրը ռազմավարական նշանակություն ունի հաստատության համար, քանի որ այն ուղղված է տարածաշրջանի առողջապահական համակարգի կարիքների բավարարմանը և հանդիսանում է կրթական գործունեության առանցքային բաղադրիչ: Անհրաժեշտ է նշել, որ տարածաշրջանը սահմանամերձ է, ինչը առավել ևս ընդգծում է քոլեջի և տվյալ կրթական ծրագրի կարևորությունը: Մարտունի համայնքում ընդգրկված է 17 բնակավայր: Համայնքում գործող բազմաթիվ առողջապահական հաստատություններ, այդ թվում՝ ամբուլատորիաներ և բազմապրոֆիլ բժշկական կենտրոն, ստեղծում են մասնագետների կայուն պահանջարկ: Այս պայմաններում ծրագրի իրականացումը հանդիսանում է ոչ միայն կրթական, այլև սոցիալ-տնտեսական կարևորություն ունեցող ուղղություն: Մարտունու պետական բժշկական քոլեջը գործում է Մարտունի ԲԿ-ին կից, ինչը հիմք է հանդիսանում, որ քոլեջի ուսանողները պրակտիկան անցնեն իրական կլինիկական միջավայրում: Արդյունքում շրջանավարտները ձեռք են բերում բավարար մասնագիտական կարողություններ և հմտություններ, որոնք թույլ են տալիս անմիջապես ինտեգրվել աշխատաշուկա: Քոլեջի շրջանավարտների հիմնական գործատուն հանդիսանում է Մարտունու պետական բժշկական կենտրոնը: Բացի այդ, տարածաշրջանում գործում են նաև 17 ամբուլատորիաներ, որտեղ ծրագրի շրջանավարտները ներգրավվում են որպես հիմնական մասնագետներ՝ ապահովելով առողջապահական ծառայությունների շարունակականությունն ու հասանելիությունը:

Քույրական գործ ՄԿԾ-ի դասավանդմանը ներգրավված են 29 դասախոս, որոնցից 14-ը դասավանդում են հատուկ և ընդհանուր մասնագիտական մոդուլներ, իսկ մնացյալը՝ հանրակրթական և սոցիալ-տնտեսագիտական առարկաներ: Մասնագիտական դասախոսական կազմում հիմնականում ներգրավված են Մարտունի ԲԿ-ի բժշկական (9 դասախոս) և քույրական (2 դասախոս) անձնակազմը, ինչպես նաև Վարդենիս ԲԿ-ի և Գեղահովիտ ամբուլատորիայի երկու դասախոսներ:

2023 թվականին քոլեջ ընդունվել է 37 ուսանող, 2024 թվականին՝ 47, իսկ 2025 թվականին՝ 50 ուսանող, ընդ որում նկատվում է հիմնական կրթության հիմքով ընդունվողների թվի աճ:

Վերջին տարիների ընթացքում շրջանավարտների շուրջ 47–50%-ը աշխատում են մասնագիտական ոլորտում, մոտ 11–13%-ը ունեն ոչ մասնագիտական զբաղվածություն, իսկ մնացած շրջանավարտները տվյալ պահին զբաղվածություն չունեն: Չաշխատելու հիմնական պատճառներից մեկը պայմանավորված է շրջանավարտների ընտանեկան կարգավիճակով:

Մարտունու պետական բժշկական քոլեջը ինստիտուցոնալ հավատարմագրում է ստացել 4 տարի ժամկետով 2023 թվականի հունիսի 6-ին: Վավեր է մինչև 2027 թվականի հունիսի 6-ը:

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԱՄՓՈՓՈՒՄ

Մարտունու պետական բժշկական քոլեջում իրականացվող «Քույրական գործ» կրթական ծրագիրը վերջին տարիներին գտնվում է զարգացման և աստիճանական բարեփոխումների փուլում: Քոլեջը նպատակային քայլեր է ձեռնարկում կրթական ծրագրի արդիականացման, դասավանդման մեթոդների կատարելագործման և գործնական բաղադրիչի զարգացման ուղղությամբ՝ փորձելով այն առավել համապատասխանեցնել ժամանակակից առողջապահական համակարգի պահանջներին և աշխատաշուկայի կարիքներին:

Վերջին տարիներին քոլեջը իրականացրել է մի շարք ծրագրային փոփոխություններ: Մասնավորապես վերանայվել են մոդուլների բովանդակությունը, ինչպես նաև ծրագրում ներառվել են նոր թեմաներ և ընտրովի մոդուլներ՝ հաշվի առնելով գործատուների առաջարկությունները և առողջապահական ոլորտում տեղի ունեցող փոփոխությունները: Բարեփոխումների կարևոր ուղղություններից մեկը վերաբերում է դասավանդման մեթոդների արդիականացմանը: Քոլեջում աստիճանաբար ավելացվում է ակտիվ և գործնական ուղղվածություն ունեցող ուսուցման մեթոդների կիրառումը՝ սիմուլացիոն վարժություններ, իրավիճակային խնդիրների քննարկում, իրական կլինիկական դեպքերի վերլուծություն: Նման մոտեցումը նպաստում է ուսանողների կլինիկական մտածողության ձևավորմանը և նրանց պատրաստվածության բարձրացմանը իրական աշխատանքային միջավայրում գործելու համար:

Միաժամանակ քոլեջը վերջին տարիներին որոշակի քայլեր է իրականացրել նաև ուսումնական միջավայրի բարելավման ուղղությամբ: Ստեղծվել են նոր լսարաններ, իրականացվել են վերանորոգման աշխատանքներ, իսկ գործնական պարապմունքների մի մասը կազմակերպվում է Մարտունու բժշկական կենտրոնում: Այս համագործակցությունը հնարավորություն է տալիս ուսանողներին գործնական հմտությունները զարգացնել իրական կլինիկական միջավայրում և ծանոթանալ ժամանակակից բժշկական սարքավորումների աշխատանքին: Միևնույն ժամանակ փորձագիտական խումբը նշում է, որ ուսումնական միջավայրի հետագա զարգացման անհրաժեշտություն դեռևս առկա է, մասնավորապես՝ սիմուլացիոն ուսուցման միջավայրերի ընդլայնման, մուլյաժների և սիմուլացիոն սարքավորումների համալրման, ինչպես նաև քիմիայի և կենսաբանության լաբորատորիայի արդիականացման ուղղությամբ:

Կրթական ծրագրի զարգացման կարևոր ուղղություններից մեկն է գնահատման համակարգի կատարելագործումը: Վերջին տարիներին քոլեջը ուսումնասիրել է միջազգային փորձը, մասնավորապես՝ Օբյեկտիվ կառուցվածքային կլինիկական քննության (OSCE) մեթոդաբանությունը, ինչի արդյունքում նախաձեռնել է գործնական հմտությունների գնահատման բարելավման քայլեր: Դրա հիման վրա ամփոփիչ ատեստավորման ընթացքում կիրառվել են սիմուլացիոն առաջադրանքներ, որոնք հնարավորություն են տալիս ուսանողներին ցուցադրել իրենց գործնական կարողությունները տարբեր իրավիճակներում: Այնուամենայնիվ, OSCE համակարգի լիարժեք ներդրման համար անհրաժեշտ է զարգացնել սիմուլացիոն ուսուցման և գնահատման միջավայրը, ապահովել հստակ սցենարներով և ժամանակային սահմանափակումներով կայանների կազմակերպում, ինչպես նաև մշակել ստանդարտացված գնահատման թերթիկներ՝ գնահատման օբյեկտիվությունն ապահովելու համար: Կարևոր է նաև դասախոսական կազմի պատրաստվածությունը և համապատասխան

նյութատեխնիկական բազայի զարգացումը: Այս գործընթացը նպատակահարմար է իրականացնել փուլային ձևով՝ աստիճանաբար ընդլայնելով կիրառվող մեթոդները և գնահատման արդյունքները օգտագործելով ուսուցման գործընթացի բարելավման համար:

Ծրագրի ուժեղ կողմերն են.

1. Կրթական ծրագրի վերջնարդյունքների քարտեզագրման իրականացումը և դրանց կապը մոդուլների, դասավանդման և գնահատման մեթոդների հետ:
2. Տեսական և գործնական ժամերի հավասարակշռված բաշխումը, որը նպաստում է ուսանողների գործնական կարողությունների ձևավորմանը:
3. Կրթական ծրագրի պարբերական վերանայումը շահակիցների (դասախոսներ, գործատուներ) մասնակցությամբ:
4. Գործատուների ակտիվ ներգրավվածությունը ծրագրի բարելավման և ուսուցման գործընթացում:
5. Կլինիկական միջավայրում իրականացվող գործնական պարապմունքները Մարտունու բժշկական կենտրոնում:
6. Ակտիվ ուսուցման մեթոդների կիրառումը (սիմուլացիա, իրավիճակային խնդիրներ, կլինիկական դեպքերի քննարկում):
7. Ուսանողների ներգրավվածությունը հետազոտական և համայնքային իրազեկման նախաձեռնություններում:
8. Կրթական ծրագրի որակի ապահովման բազմօղակ համակարգի առկայությունը և շահակիցների հետ հետադարձ կապի մեխանիզմների կիրառումը:

Ծրագրի թույլ կողմերն են.

1. Գործնական պարապմունքների ժամանակ ուսանողների մեծ խմբերը:
2. Սիմուլացիոն ուսուցման ռեսուրսների և մուլյաժների սահմանափակ քանակը:
3. Գործնական հմտությունների գնահատման համար միասնական ստանդարտացված գնահատման թերթիկների (checklist) բացակայությունը, ինչպես նաև տարբեր դասախոսների կողմից գնահատման տարբեր մոտեցումների կիրառումը:
4. Քիմիայի և կենսաբանության լաբորատորիաների արդիականացման անհրաժեշտությունը:
5. Գրադարանային ֆոնդի սահմանափակ լինելը և էլեկտրոնային տեղեկատվական ռեսուրսների բացակայությունը:

Խորհրդատվություններ.

1. Շարունակել ՄՈՒՀ-ի դրական քաղաքականությունը կրթական ծրագրի մշտադիտարկման և այլ կրթական ծրագրերի, այդ թվում՝ արտերկրյա հաստատությունների հետ բենչմարքինգի իրականացման ուղղությամբ՝ նպաստելով դրական փորձի ներդրմանը:
2. Վերանայել գործնական պարապմունքների կազմակերպման մոտեցումները՝ ապահովելով ուսանողների աշխատանքը ենթախմբերով՝ մանիպուլացիաների լիարժեք յուրացումը խթանելու նպատակով:
3. Ապահովել կրթական ծրագրում փոխանցելի հմտությունների զարգացումը, մասնավորապես՝ օտար լեզվի կարողությունների ձևավորումը՝ նպաստելով ուսանողների կողմից օտարալեզու մասնագիտական գրականության ուսումնասիրմանը և

շրջանավարտների միջազգային մասնագիտական զարգացման հնարավորությունների ընդլայնմանը:

4. Զարգացնել ուսանողների կարողությունները՝ ինքնուրույն օգտվելու մասնագիտական վստահելի տեղեկատվական աղբյուրներից և հետևելու ոլորտում տեղի ունեցող արդիական փոփոխություններին:
5. Մշակել և կիրառել գործնական հմտությունների գնահատման համար ստանդարտացված գնահատման թերթիկներ (checklist)՝ գնահատման գործընթացի օբյեկտիվությունը բարձրացնելու նպատակով:
6. Տարածել ձևավորող գնահատման կիրառման մոտեցումը բոլոր դասախոսների շրջանում՝ ապահովելով ուսանողներին համակարգված և կառուցողական հետադարձ կապ:
7. Խրախուսել ուսանողների ներգրավվածությունը հետազոտական գործունեության մեջ՝ ներառելով նաև կարճաժամկետ անհատական միկրո-հետազոտությունների իրականացումը:
8. Ներդնել գործնական հմտությունների գնահատման OSCE (Օբյեկտիվ կառուցվածքային կլինիկական քննություն) ձևաչափի տարրեր՝ ապահովելով գործնական կարողությունների կառուցվածքային և օբյեկտիվ քննություն:
9. Զարգացնել սիմուլացիոն ուսուցման հնարավորությունները՝ համալրելով մուլյաժների և սիմուլացիոն սարքավորումների բազան և ընդլայնելով գործնական ուսուցման համար անհրաժեշտ սիմուլացիոն միջավայրը:
10. Ապահովել քիմիայի և կենսաբանության լաբորատորիաների արդիականացումը՝ դրանք համապատասխանեցնելով կենսաանվտանգության և քիմիական անվտանգության պահանջներին:
11. Արդիականացնել գրադարանային ֆոնդը և ընդլայնել էլեկտրոնային տեղեկատվական ռեսուրսների հասանելիությունը:

Փորձագիտական խումբ

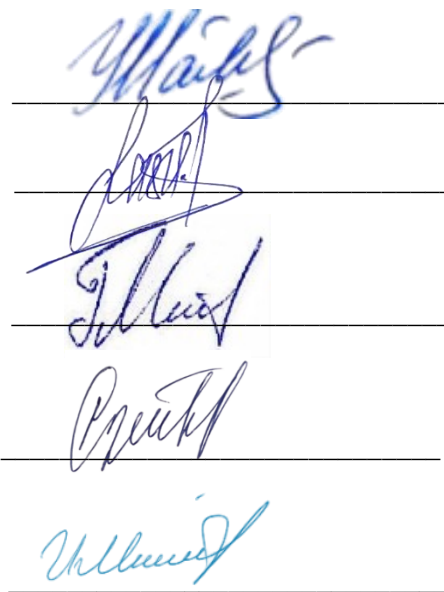
1. Նաիրա Հունանյան

2. Իշխան Սոխակյան

3. Գոհար Մկրտչյան

4. Թերեզա Ղազարյան

5. Աննա Ստեփանյան

25-ը հունիսի, 2026թ.

ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԿԱԶՄԸ

Մարտունու պետական բժշկական քոլեջի «Քույրական գործ» կրթական ծրագրի ծրագրային հավատարմագրման շրջանակում արտաքին գնահատումն իրականացվել է հետևյալ փորձագիտական խմբի կողմից.

1. **Նաիրա Հունանյան** - կենսաբանական գիտությունների թեկնածու, «Հյուսվածաբանություն», «Էմբրիոլոգիա» և «Բջջաբանություն» առարկաների դասախոս Մխիթար Գոշ հայ-ռուսական միջազգային ամալսարանում և Ավանդական բժշկության համալսարանում, Լ. Ա. Օրբելու անվան ֆիզիոլոգիայի ինստիտուտ ավագ գիտաշխատող, փորձագիտական խմբի անդամ:
2. **Իշխան Սոխակյան** - բժիշկ անեսթեզիոլոգ-ռեանիմատոլոգ, բժշկական գիտությունների թեկնածու, Բժշկագիտության և Ֆունդամենտալ բժշկության միջազգային ակադեմիայի ամբիոնի պրոֆեսոր, փորձագիտական խմբի անդամ,
3. **Գոհար Մկրտչյան** - բանասիրական գիտությունների թեկնածու, Հայկական բժշկական ինստիտուտ որակի ապահովման կենտրոնի ղեկավար, փորձագիտական խմբի անդամ,
4. **Թերեզա Ղազարյան** - բժիշկ մանկաբարձ-գինեկոլոգ, Մեհրաբյանի անվան բժշկական քոլեջ դասախոս, փորձագիտական խմբի անդամ,
5. **Աննա Ստեփանյան** - Կոտայքի Տարածաշրջանային Պետական Քոլեջ ուսանող, ուսանող-փորձագետ:

Փորձագիտական խմբի կազմը համաձայնեցվել է ուսումնական հաստատության հետ:

Փորձագիտական խմբի աշխատանքները համակարգել են ՈԱԱԿ Ինստիտուցիոնալ և ծրագրային փորձաքննության բաժնի մասնագետ **Անահիտ Տերտերյանը և Լիանա Ալավերդյանը:**

Փորձագիտական խմբի բոլոր անդամները, այդ թվում՝ համակարգողները, ստորագրել են գաղտնիության և անկախության հայտարարագրեր:

ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

Դիմում պետական հավատարմագրման համար

Մարտունու պետական բժշկական քոլեջի «Քույրական գործ» կրթական ծրագրի ծրագրային հավատարմագրում անցնելու համար 2025 թվականի ապրիլի 10-ին ներկայացրել է սահմանված ձևաչափի դիմում-հայտ՝ լիցենզիայի և հրամանների կրկնօրինակներով: ՈԱԱԿ-ի քարտուղարությունն ուսումնասիրել է դիմում-հայտում ներկայացված տվյալները և կից փաստաթղթերը: Դիմում-հայտի ընդունման մասին որոշման կայացումից հետո Մարտունու պետական բժշկական քոլեջի և ՈԱԱԿ-ի միջև կնքվել է պայմանագիր: Կազմվել և հաստատվել է հավատարմագրման գործընթացի իրականացման ժամանակացույցը:

Ինքնավերլուծություն

Հաշվի առնելով քոլեջների՝ ծրագրային ինքնավերլուծություն իրականացնելու առաջին փորձառության իրականացումը՝ ՈԱԱԿ-ը առկա և առցանց ձևաչափով կազմակերպել է

աշխատաժողովներ՝ հավատարմագրվող ուսումնական հաստատությունների ներկայացուցիչների համար:

Աշխատաժողովների ընթացքում քուէջներին ներկայացվել են.

- ծրագրային հավատարմագրման չափանիշների և չափորոշիչների մեկնաբանությունները ՄԿՈԻ հաստատությունների համար,
- ծրագրային հավատարմագրման հարցաշարը և ինքնավերլուծության ձևաչափը,
- SWOT վերլուծության իրականացման սկզբունքները:

Ինքնավերլուծության իրականացման աշխատանքների ընթացքում քուէջներին տրամադրվել է նաև ընթացիկ խորհրդատվական աջակցություն: ՈԱԱԿ-ի նախաձեռնությամբ կազմակերպվել են միջանկյալ հանդիպումներ և խորհրդատվական քննարկումներ, որոնց նպատակն էր աջակցել հաստատություններին՝ ինքնավերլուծության որակի բարձրացման և ընթացիկ խնդիրների լուծման հարցում:

Մարտունու պետական բժշկական քուէջի «Քույրական գործ» մասնագիտության ինքնավերլուծությունը ներկայացվել է 2025 թվականի հոկտեմբերի 29-ին: Ինքնավերլուծությունն իրականացվել է հաստատության աշխատակիցների՝ ղեկավար կազմի, վարչական, դասախոսական և ուսումնաօժանդակ համակազմի կողմից:

Նախապատրաստական փուլ

Փորձագիտական խումբը, ուսումնասիրելով ՄՈԻՀ-ի ինքնավերլուծությունը և ուղեկցող փաստաթղթերի փաթեթը, իրականացրել է նախնական գնահատում ըստ ձևաչափի՝ պատրաստելով լրացուցիչ ուսումնասիրման ենթակա անհրաժեշտ փաստաթղթերի, ինչպես նաև խնդիրների և հարցերի ցանկը՝ նշելով նաև համապատասխան ստորաբաժանումները կամ թիրախային խմբերը: Այնուհետև փորձագիտական խումբն ամփոփել է նախնական գնահատման արդյունքները և կազմել փորձագիտական այցի պլան-ժամանակացույց:

Նախնական այց

2025 թվականի նոյեմբերի 11-ին հանդիպում է տեղի ունեցել Մարտունու պետական բժշկական քուէջի ղեկավար կազմի հետ: Հանդիպմանը ներկա են գտնվել ՈԱԱԿ Ինստիտուցիոնալ և ծրագրային փորձաքննության բաժնի ղեկավարը և համակարգողը: Հանդիպման ընթացքում քուէջի ղեկավար կազմին են ներկայացվել և նրանց հետ համաձայնեցվել փորձագիտական այցի պլան-ժամանակացույցը, ինչպես նաև քննարկվել և փոխհամաձայնեցված որոշումներ են կայացվել փորձագիտական այցի տեխնիկական, կազմակերպչական, տեղեկատվական հարցերի, հանդիպումների մասնակիցների վարքագծի և եթիկայի նորմերի վերաբերյալ:

Փորձագիտական այց

Փորձագիտական այցը տեղի է ունեցել 2025 թվականի նոյեմբերի 17-ից 18-ն ընկած ժամանակահատվածում: Փորձագիտական այցը սկսվել և ավարտվել է քուէջի ղեկավար կազմի հետ հանդիպումներով: Հարցերի պարզաբանման նպատակով կազմակերպված ֆոկլուս խմբային հանդիպումների՝ դասախոսներ, ուսանողներ և շրջանավարտներ, մասնակիցներն ընտրվել են նախօրոք տրամադրված ցանկից՝ ներկայացուցչականության սկզբունքով: Առաջնորդվելով Փորձաքննության իրականացման ձեռնարկով՝ ժամանակացույցում ներառվել

են փորձագետների կողմից նախատեսվող հանդիպումները բոլոր խմբերի հետ, ինչպես նաև դասալսումներ, պրակտիկաների, ռեսուրսների դիտարկում և այլն:

Չափանիշների վերաբերյալ վերջնական եզրակացության փորձագիտական խումբը հանգել է բոլոր անդամների քննարկումների և վերլուծությունների արդյունքում՝ մշտապես կիրառելով կոնսենսուսի սկզբունքը:

Փորձագիտական զեկույց

Փորձագիտական խմբի անդամները և ՈԱԱԿ համակարգողը պատրաստել են փորձագիտական զեկույցի նախնական տարբերակը: Փորձագիտական խմբի բոլոր անդամների հաստատումից հետո նախնական զեկույցը տրամադրվել է քոլեջին 2026 թվականի մայիսի 8-ին: Զեկույցի նախնական տարբերակի վերաբերյալ քոլեջն իր արձագանքն ուղարկել է ՈԱԱԿ 22-ը մայիսի 2026թ: ՈԱԱԿ-ը քոլեջի դիտարկումները տրամադրել է փորձագետներին: Այնուհետև ՈԱԱԿ-ը կազմակերպել է քոլեջի և փորձագիտական խմբի հետ առցանց հանդիպում, որի ժամանակ քննարկվել են հաստատության դիտարկումները փորձագիտական նախնական զեկույցի վերաբերյալ: Հաշվի առնելով այդ դիտարկումները՝ փորձագիտական խումբը կազմել է փորձագիտական զեկույցի վերջնական տարբերակը, որը խմբի կողմից հաստատվել է 25-ը հունիսի 2026թ.:

Փորձագիտական խմբի համակարգողներ՝

Անահիտ Տերտերյան

Լիանա Ալավերդյան

25-ը հունիսի, 2026թ.

ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ ԸՍՏ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ. Մասնագիտության կրթական ծրագիրը (այսուհետ՝ ՄԿԾ) համապատասխանում է ՀՀ կրթության որակավորումների ազգային շրջանակի, որակավորման բնութագրի և պետական կրթական չափորոշի պահանջներին, ինչպես նաև ՄՈՒՀ-ի առաքելությանը:

Փորձագիտական վերլուծություն: Մարտունու պետական բժշկական քոլեջի «Քույրական գործ» կրթական ծրագիրը մշակվել է համանուն պետական կրթական չափորոշի պահանջների հիման վրա: Կրթական ծրագրի նպատակն է պատրաստել միջին օղակի բուժաշխատողներ, ովքեր կարող են ապահովել բնակչության առաջնային բուժօգնությունը՝ իրականացնելով կանխարգելիչ և վերականգնողական միջոցառումներ, կազմակերպելով հիվանդի խնամքը և տրամադրելով որակյալ բուժքույրական աջակցություն: Ծրագիրը միաժամանակ ուղղված է մասնագիտական բարձր բարոյական չափանիշների ձևավորմանը՝ էթիկայի, պատասխանատվության և անվտանգության սկզբունքներին համապատասխան, ինչպես նաև բժշկական անձնակազմի այլ անդամների հետ արդյունավետ համագործակցության զարգացմանը: Փորձագիտական խումբը նշում է, որ քոլեջը կարևորում է ոչ միայն ուսանողների մասնագիտական գիտելիքների և գործնական կարողությունների զարգացումը, այլև մասնագիտական վարքագծի և մշակույթի ձևավորումը: Ուսումնական գործընթացում ուշադրություն է դարձվում բուժաշխատողի մասնագիտական միջավայրին համապատասխան կարգապահության, բժշկական հագուստի կրման, հիգիենիկ նորմերի պահպանման և կոկիկ արտաքին տեսքի պահանջներին, ինչը նպաստում է ուսանողների մոտ պատասխանատվության, մասնագիտական էթիկայի և մասնագիտական ինքնության ձևավորմանը:

Քոլեջը իրականացրել է կրթական ծրագրի «Վերջնարդյունքների քարտեզագրում», որտեղ ներկայացվել են ծրագրի 19 վերջնարդյունքները, դրանց հասնելու համար անհրաժեշտ մոդուլային ծրագրերը, դասավանդման և գնահատման մեթոդները, ինչպես նաև այն մակարդակը, որին պետք է հասնի ուսանողը՝ **ծանոթություն, պրակտիկա կամ լիարժեք տիրապետում:** Ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ որոշ վերջնարդյունքների դեպքում քոլեջը չի կարողանում հասնել լիարժեք տիրապետման մակարդակի: Օրինակ՝ ստացիոնար և տնային պայմաններում քույրական խնամքի կազմակերպում և իրականացում: Ըստ փորձագիտական խմբի գնահատման որոշ ուսանողների լիարժեք տիրապետման չհասնելու հիմնական պատճառն այն է, որ լսարանում խմբերի քանակը մեծ է (18-25 ուսանող), և յուրաքանչյուր ուսանող չունի բավարար ժամանակ և հնարավորություններ կրկնելու մանիպուլացիան այնքան անգամ, որ լիարժեք տիրապետի դրանց: ՄՈՒՀ-ը կարիք ունի վերանայելու գործնական ուսուցման կազմակերպումը՝ մասնավորապես գործնական պարապմունքների ընթացքում մեծ խմբերի բաժանման միջոցով՝ ապահովելով յուրաքանչյուր ուսանողի առավել ակտիվ ներգրավվածություն, մանիպուլացիաների բազմակի իրականացում և գործնական կարողությունների լիարժեք ձևավորում, նույնիսկ եթե դա պահանջի լրացուցիչ մարդկային և նյութատեխնիկական ռեսուրսներ:

Փորձագիտական ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ ուսումնական պլանում նշված տեսական և գործնական ժամերի բաշխումը հնարավորություն է տալիս ապահովել ծրագրով սահմանված վերջնարդյունքների ձեռքբերումը: Ընդհանուր մասնագիտական առարկաներում, մոդուլներում այն հիմնականում 1/2 հարաբերակցությամբ է՝ մեկ ժամ տեսական և երկու ժամ գործնական, իսկ հատուկ մասնագիտական առարկաներում 1/2-ից 1/4 հարաբերակցությամբ՝ մեկ ժամ տեսական և երկուսից մինչև չորս ժամ գործնական: Իսկ հատուկ մասնագիտական մոդուլներից 5-ին (Քույրական գործի հիմունքներ 4 մոդուլները և Քույրական գործը վիրաբուժությունում. մասնավոր վիրաբուժություն) ամբողջությամբ հատկացված են գործնական ժամեր: Այս մոտեցումն ապահովում է, որ ուսանողները ոչ միայն ստանան տեսական գիտելիքներ, այլ նաև զարգացնեն գործնական կարողություններ: Միևնույն ժամանակ փորձագիտական խումբը նշում է, որ «Մանրէաբանության հիմունքներ» (2-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ) մոդուլը հիմքային նշանակություն ունի «Քույրական գործի հիմունքներ, ինֆեկցիոն վերահսկողության հիմունքներ» (2- րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ) մոդուլի մասնագիտական ուսուցման համար: Ուստի նպատակահարմար է «Մանրէաբանության հիմունքների» մոդուլն ուսումնասիրել մինչև «Քույրական գործի» համապատասխան մոդուլի մեկնարկը, ինչը կիթանի միջմոդուլային կապերի ձևավորումը և ուսանողների կողմից գիտելիքների հիմնավոր յուրացումը:

Փորձագիտական ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ քոլեջն իրականացնում է կրթական ծրագրի համակարգված տարեկան մշտադիտարկում՝ համաձայն Կրթական ծրագրերի ընթացիկ մշտադիտարկման և վերանայման ընթացակարգի: ՄԿԾ-ի վերջին վերանայումը կատարվել է 2024–2025 ուսումնական տարում՝ դասախոսական կազմի մասնագիտական դիտարկումների, ինչպես նաև Մարտունու բժշկական կենտրոնի բժիշկների (որոնց մի մասը ընդգրկված են նաև դասավանդման գործընթացում) առաջարկությունների և համատեղ քննարկումների արդյունքում: Իրականացված փոփոխությունները նպատակաուղղված են եղել ծրագրի բովանդակության արդիականացմանը և շրջանավարտների մասնագիտական պատրաստվածության բարձրացմանը: Մասնավորապես, շահակիցներից եկած հետադարձ կապի և քննարկումների արդյունքում ծրագրում որպես ընտրովի առարկա ներդրվել է «Կլինիկական դեղաբանություն» առարկան (36 ժամ), իսկ քոլեջի պահուստային ժամերի հաշվին ընդլայնվել են «Ընդհանուր դեղաբանության» (6 ժամ), «Մասնավոր դեղաբանություն: Նյարդային, շնչառական, սիրտ-անոթային համակարգերի վրա ազդող դեղեր, հակաբակտերիալ, հակասնկային, հականեխիչ և քիմիաթերապևտիկ դեղեր» առարկայի (6 ժամ), «Անվտանգություն և առաջին բժշկական օգնության» (2 ժամ), «Քույրական գործը թերապիայում. ոսկրամկանային համակարգի հիվանդություններ և ալերգոզներ» առարկայի (12 ժամ), «Քույրական գործը վարակիչ հիվանդությունների ժամանակ. մասնավոր բաժին» (14 ժամ), ինչպես նաև «Քույրական գործը վերակենդանացման և ինտենսիվ թերապիայում» առարկայի բովանդակությունը՝ 6 ժամով: Կատարված փոփոխությունները նպատակաուղղված են ուսանողների կլինիկական մտածողության, դեղագիտական գրագիտության և հիվանդի խնամքի, անվտանգության բարձրացմանը:

Քոլեջը 2025 թվականին իրականացրել է կրթական ծրագրի բենչմարքինգ Ռուսաստանի Դաշնության Վլադիվոստոկի Բազային բժշկական քոլեջի և Նաբերեժնիե Չելնիի բժշկական քոլեջների հետ: Տեսակապերի և քննարկումների միջոցով ուսումնասիրվել են «Քույրական գործ» ՄԿԾ-ի գնահատման համակարգը, ռեսուրսային ապահովումը և ամփոփիչ ատեստավորման

մեխանիզմները: Բենչմարքինգի արդյունքում քոլեջը որպես դրական փորձ վերցրել և պիլոտային ձևաչափով կիրառել է գործնական մի քանի հմտությունների գնահատումը ամփոփիչ ատեստավորման ընթացքում հատուկ մասնագիտական մոդուլներից: Այս մոտեցումը իրենից ենթադրում է, որ ուսանողները ամփոփիչ ատեստավորման ընթացքում հնարավորություն են ստացել ոչ միայն տեսական հարցերին պատասխանելու, այլ նաև զուգահեռ իրականացնելու երեք սիմուլացիոն առաջադրանքներ: Սա հնարավորություն է տվել ուսանողներին բազմակողմանիորեն ցուցադրել իրենց գործնական հմտությունները, ինչը բարելավել է գնահատման օբյեկտիվությունը:

Բացի այդ, քոլեջի ներկայացուցիչները այցելել են նաև Երևանի Մ. Հերացու անվան բժշկական համալսարան՝ ծանոթանալու OSCE գնահատման համակարգին՝ նպատակ ունենալով այդ մեթոդաբանությունը ներդնել քոլեջում և ամրապնդել գնահատման օբյեկտիվությունը: Ուսումնասիրությունների արդյունքում քոլեջը փորձել է ներդնել կայաններ տարբեր մանիպուլացիաների համար, սակայն, ըստ քոլեջի դիտարկման, այս համակարգին լիարժեք անցնելու համար դեռևս չունի բավարար ռեսուրսային բազա կայանների քանակի բազմազանություն ապահովելու համար:

Փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ իրականացված ծրագրային վերանայումները և բովանդակային փոփոխությունները դրական են գնահատվում նաև գործատուների կողմից: Գործատուները ընդհանուր առմամբ բավարարված են «Քույրական գործ» կրթական ծրագրի բովանդակությունից և շրջանավարտների պատրաստվածության մակարդակից, սակայն միաժամանակ արձանագրում են փոխանցելի հմտությունների զարգացման անհրաժեշտություն: Մասնավորապես կարևորվում է օտար լեզվի իմացությունը, որը դիտարկվում է ոչ միայն հիվանդների հետ արդյունավետ հաղորդակցության, այլև հիվանդանոցի կողմից ընձեռնող մասնագիտական շարունակական զարգացման հնարավորությունների ընդլայնման տեսանկյունից: Գործատուները բուժքույրերի (վերջիններս հիմնականում քոլեջի շրջանավարտներ են) համար ապահովում են եվրոպական երկրներում իրականացվող տարբեր վերապատրաստման ծրագրեր, սակայն քույրերի մասնակցությունը դրանց հաճախ սահմանափակվում է օտար լեզվի բավարար իմացության բացակայությամբ, ինչի հետևանքով այդ հնարավորությունները լիարժեք չեն օգտագործվում հետագա մասնագիտական զարգացման համար: Նշված կարիքները բացահայտվել են նաև քոլեջի որակի ապահովման պատասխանատուի կողմից, և ընթացիկ ուսումնական տարում նախատեսվում է մշակել համապատասխան առաջարկություն ու ներկայացնել այն ամբիոնին՝ կրթական ծրագրում օտար լեզվի ժամաքանակի ավելացման համար:

«Քույրական գործ» կրթական ծրագրի իրականացման համար մարդկային և նյութական ռեսուրսների պլանավորումը իրականացվում է նախքան ուսումնական տարվա սկիզբը: Քոլեջը պլանավորում է անհրաժեշտ մարդկային ռեսուրսները՝ դասախոսական կազմը, ինչպես նաև նյութական ռեսուրսները՝ լաբորատորիաները, լսարանները և անհրաժեշտ այլ նյութերը: Ծրագրի իրականացման համար քոլեջը մարդկային ռեսուրսներին տրամադրում է բյուջեի մոտ 69%-ը, որից 35.8%-ը կազմում է դասախոսների աշխատավարձը, 17%-ը վարչական անձնակազմինը, 6%-ը ուսումնաօժանդակ կազմինը և 10%-ը տեխնիկական կազմինը: Քոլեջը իր բյուջեի 1.6%-ը տրամադրում է լաբորատոր սարքավորումների և նյութերի ձեռքբերման ծախսերին: Մարտունու ԲԿ-ի աջակցությամբ քոլեջը ձեռք է բերում միանգամյա օգտագործման պարագաներ և նյութեր՝ ներարկիչներ, կաթետրներ, ձեռնոցներ և այլն, ինչը հնարավորություն

է տալիս ուսանողներին կիրառել այդ նյութերը գործնական դասերի ընթացքում: Մասնագիտական մոդուլների շրջանակում մի շարք գործնական պարապմունքներ՝ օրինակ վիրաբուժություն, անեսթեզիոլոգիա, մանկաբուժություն և առաջին բուժօգնություն, իրականացվում են հիվանդանոցում, որտեղ ուսանողները ծանոթանում են բժշկական սարքավորումների և գործիքների աշխատանքի սկզբունքներին: Միաժամանակ փորձագիտական խումբը նշում է, որ վերջին տարիներին քոլեջը բարելավել է ուսումնական միջավայրը՝ ստեղծելով նոր լսարաններ և իրականացնելով վերանորոգման աշխատանքներ: Այնուամենայնիվ, դեռևս առկա է մասնագիտական ուսումնական ռեսուրսների հետագա զարգացման անհրաժեշտություն, մասնավորապես՝ նոր մուլյաժների և սիմուլացիոն սարքավորումների ձեռքբերման տեսանկյունից, ինչը կարևորում է նաև քոլեջը:

2025թ. -ին՝ 50 (30-ը՝ հիմնական կրթության հիմքով, 20-ը՝ միջնակարգ կրթության հիմքով): 2024թ. -ին Մարտունու ԲԿ-ի Դ կորպուսից քոլեջին հատկացվել է 300 մ² տարածք՝ նպատակ ունենալով ձևավորել նոր լսարաններ, սիմուլացիոն կենտրոն և գործնական պարապմունքների լաբորատորիա: Այս բարեփոխումները հնարավորություն են տալիս ավելի արդյունավետ իրականացնել ուսուցումը՝ ուսանողներին ապահովելով համապատասխան միջավայր:

«Քույրական գործ» ՄԿԾ-ում դասավանդում է 29 դասախոս, որոնցից 51.5%-ը հիմնական դասախոսներ են, իսկ 48.5%-ը համատեղող դասախոսներ: Մարդկային ռեսուրսի ապահովմանը նպաստում են նաև տարածաշրջանային բժշկական հաստատությունները, հատկապես Մարտունի ԲԿ-ն:

Վերջին տարիներին նկատվում է «Քույրական գործ» մասնագիտությամբ ընդունված ուսանողների թվի աճ: 2023թ. -ին քոլեջ ընդունվողների թիվը եղել է 37, 2024թ. -ին՝ 47:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ «Քույրական գործ» կրթական ծրագիրը արձագանքում է գործատուների կարիքներին, ապահովված է ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ մարդկային և նյութական ռեսուրսներով, ինչպես նաև ենթարկվում է պարբերական և համակարգված մշտադիտարկման և բովանդակային վերանայման՝ շահակիցների ներգրավմամբ, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ կրթական ծրագիրը բավարարում է չափանիշի պահանջներին:

Եզրակացություն: Ծրագրի համապատասխանությունը չափանիշ 1-ի պահանջներին գնահատվում է **բավարար:**

ԴԱՍՏԱԽՈՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ. ՄԿԾ-ն ապահովված է մասնագիտական անհրաժեշտ որակավորումներ ունեցող դասախոսական կազմով՝ ՄԿԾ-ի նպատակներն իրականացնելու համար:

Փորձագիտական վերլուծություն: Քույրական գործ ՄԿԾ-ի դասավանդմանը ներգրավված են 29 դասախոս, որոնցից 14-ը դասավանդում են հատուկ և ընդհանուր մասնագիտական մոդուլներ, իսկ մնացյալը՝ հանրակրթական և հումանիտար, սոցիալ-

տնտեսագիտական, բնագիտական առարկաներ: Մասնագիտական դասախոսական կազմում հիմնականում ներգրավված են Մարտունի ԲԿ-ի բժշկական (9 դասախոս) և քույրական (2 դասախոս) անձնակազմը, ինչպես նաև Վարդենիս ԲԿ-ի և Գեղահովիտ ամբուլատորիայի երկու դասախոսներ: Չնայած այն հանգամանքին, որ ծրագրում դասախոսի մասնագիտական որակներին ուղղված առանձնահատուկ պահանջներ սահմանված չեն տվյալ մոդուլը դասավանդելու համար, քոլեջն ունի քաղաքականություն, ըստ որի մոդուլների դասավանդումը վստահված է նեղ մասնագիտացումներով բժշկ-դասախոսներին՝ ըստ իրենց ոլորտային փորձի: Օրինակ՝ վիրաբույժը դասավանդում է Քույրական գործը վիրաբուժությունում, թերապևտը՝ Քույրական գործը թերապիայում և այլն, իսկ քույրական գործի հիմունքները դասավանդվում են բուժքույրերի կողմից: Բժշկական ոլորտի մասնագետների ներգրավվածությունը ապահովում է ուսուցման տեսական և գործնական բաղադրիչների արդյունավետ ինտեգրումը: Մասնագետները դասավանդում են իրական կլինիկական միջավայրից բերված առաջադրանքներով և իրավիճակային դեպքերով, ինչի արդյունքում ուսանողների մոտ ձևավորվում է կլինիկական մտածողություն և աշխատանքային միջավայրում կողմնորոշվելու հմտություն: Սա ապահովում է տեսական գիտելիքից դեպի գործնական կիրառություն սահուն անցում:

Բացի այդ, դասավանդման գործընթացում ներգրավված պրակտիկ բժիշկները հանդես են գալիս որպես ուսանողների պոտենցիալ գործատուներ: Ուսուցման ընթացքում ձևավորվող համագործակցությունը հնարավորություն է տալիս գործատուներին ճանաչել ուսանողների կարողությունները, գնահատել նրանց մասնագիտական պատրաստվածությունը և դիտարկել հետագա աշխատանքի ընդունման համար, ինչը նպաստում է շրջանավարտների մասնագիտական զբաղվածության մինչև 50%-ի ապահովման:

Քոլեջում դասավանդման գործընթացը շարունակաբար վերահսկվում է դասալսումների միջոցով: Դասալսումներ իրականացվում են ուսումնական մասի, ամբիոնի վարիչի, ինչպես նաև փոխդասալսումների շրջանակում՝ համաձայն հաստատված ժամանակացույցի: Դասերի ընթացքում արձանագրվում են մի շարք դիտարկումներ, այդ թվում՝ առանձին ուսանողների դժվարությունները մուլյաժների վրա գործնական գործողություններ կատարելիս, ուսանողների անհավասար ակտիվությունը, ուսանողների գնահատման հետ կապված խնդիրներ, ինչպես նաև դասի կազմակերպման և ներկայացման հետ կապված որոշ խնդիրներ: Քոլեջը կազմել է նաև դասալսումների արդյունքների վերլուծություն, որը ներկայացվում են ամբիոնային նիստերում: Վերհանված խնդիրները ներառվում են ամբիոնի աշխատանքային պլաններում՝ սահմանելով խնդրի լուծման պատասխանատուներ, իրականացման ժամկետներ և վերահսկողության մեխանիզմներ: Վերհանված խնդիրները լուծվում են ներքին քննարկումների, ինչպես նաև սեփական ներքին ռեսուրսներով կարողությունների զարգացման վրա՝ ներառելով մենթորություն, փոխդասալսումներ և լավագույն փորձի տարածում, ինչը թույլ է տալիս օպերատիվ արձագանքել հայտնաբերված խնդիրներին և բարելավել դասավանդումը:

Ինչ վերաբերում է դասախոսների մասնագիտական զարգացմանը, ապա քոլեջի դասախոսական կազմի զգալի մասը պրակտիկ մասնագետներ են, որոնց մասնագիտական զարգացումը իրականացվում է բժշկական հաստատության շրջանակում իրականացվող մասնագիտական զարգացման վերապատրաստումների միջոցով: Ըստ Քոլեջի տրամադրած տվյալների՝ 2023–2025թթ. ընթացքում դասախոսական կազմը մասնակցել է 37 վերապատրաստումների, որոնք հիմնականում վերաբերում են տվյալ մասնագետների նեղ

մասնագիտական ուղղություններին: Վերապատրաստումների արդյունքում ստացված նոր գիտելիքներն ու մոտեցումները ներառվում են համապատասխան մոդուլների ուսումնառության նյութերում: Դրանք դառնում են նաև ուսումնական նյութերի թարմացման հիմք՝ լրացնելով դասագրքերում առկա բացերը, հատկապես այն դեպքերում, երբ հասանելի գրականությունն ամբողջությամբ չի արտացոլում ոլորտի վերջին փոփոխությունները: Արդյունքում, ուսանողները ստանում են ավելի արդիական, կիրառական և գործող առողջապահական պրակտիկային համապատասխանող ուսուցում՝ բարձրացնելով նրանց պատրաստվածությունը և մասնագիտական կարողությունների համապատասխանությունը ներկայիս աշխատաշուկայի պահանջներին:

Մանկավարժական կարողությունների զարգացումը ներկայումս սահմանափակ է և իրականացվում է հիմնականում ներքին քննարկումների, փորձի փոխանակման և փոխդասալսումների միջոցով: Քանի որ տվյալ ուղղությամբ ուղղորդված, համակարգված և պարբերական վերապատրաստումներ պետության կողմից չեն առաջարկվում, Քոլեջը խնդիրը լուծում է ներքին ռեսուրսների հաշվին: Այս նպատակով ակտիվ ներգրավված են պրակտիկ ոլորտի այն մասնագետները, ովքեր ունեն երկար տարիների դասավանդման փորձ. նրանք հանդես են գալիս որպես մենթորներ, աջակցում են գործընկերներին դասերի անցկացման, ուսումնական նյութերի ձևավորման հարցում: Այս ձևաչափը թույլ է տալիս մասամբ մեղմել մանկավարժական վերապատրաստումների բացը և ապահովել դասավանդման գործընթացի շարունակական բարելավում:

Քոլեջում իրականացվում են դասախոսական կազմի վերապատրաստումներ՝ ուղղված մոդուլային ծրագրերի մշակմանն ու իրականացմանը, ինչպես նաև ուսումնառության և դասավանդման ժամանակակից մեթոդների յուրացմանը: Դասախոսները մասնակցում են ՄԿՈՒԶԱԿ-ի (տասրեկան 20%), Եվրոպական կրթական հիմնադրամի, «Այբ» դպրոցի և այլ գործընկեր կազմակերպությունների կողմից կազմակերպվող վերապատրաստումների և սեմինարների, որոնց ընթացքում ծանոթանում են ժամանակակից կրթական մոտեցումներին, թվային գործիքների և համագործակցային ուսուցման մեթոդների կիրառմանը: Ստացված գիտելիքներն ու փորձը կիրառվում են ուսումնական գործընթացում և տարածվում գործընկերների շրջանում՝ նպաստելով դասավանդման մեթոդների աստիճանական կատարելագործմանը: Միևնույն ժամանակ ուսումնական մասը տրամադրում է մեթոդական աջակցություն դասախոսներին, իսկ դասավանդման գործընթացը կազմակերպվում է դասի պլանների, ուսումնական նյութերի և համապատասխան գրականության հիման վրա:

Ինչ վերաբերում է դասախոսական կազմի կայունությանը, ապա ՄՈՒՀ-ում առկա է դասախոսական կազմի որոշակի հոսունություն, որը հիմնականում պայմանավորված է բնակավայրի փոփոխությամբ, հատկապես բժիշկ դասախոսների շրջանում: Վերջին տարիների տվյալները ցույց են տալիս, որ 2022–2023 և 2023–2024 ուսումնական տարիներին աշխատանքից ազատվել են 2-ական դասախոսներ, իսկ 2024–2025 ուսումնական տարում՝ 6 դասախոս: Նույն ժամանակահատվածում դասախոսական կազմը համալրվել է նոր մասնագետներով. 2022–2023 ուսումնական տարում ընդունվել է 2 դասախոս, 2023–2024 ուսումնական տարում՝ 3, 2024–2025 ուսումնական տարում՝ 6, իսկ 2025–2026 ուսումնական տարում՝ 4 նոր աշխատակից:

Ընդհանուր առմամբ դասախոսական կազմը համեմատաբար կայուն է, հատկապես հանրակրթական և հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական, բնագիտական բլոկում, որտեղ մի շարք մոդուլներ և առարկաներ (քիմիա, ռուսաց լեզու, մաթեմատիկա/ֆիզիկա, հայոց

պատմություն, հայոց լեզու, Քաղաքագիտություն և սոցիոլոգիայի հիմունքներ և այլն) դասավանդվում են երկու և ավելի մասնագետների կողմից, ինչը ապահովում է դասավանդման շարունակականություն և փոխարինելիություն: Մասնագիտական մոդուլների մասով, ՄՈՒՀ-ն ունի միայն «Քույրական գործի հիմունքներ» մոդուլը, որը դասավանդվում է երկու մասնագետների կողմից, մինչդեռ մնացած մոդուլների շրջանակում առկա է մեկական դասավանդող: Քոլեջը նաև արձանագրում է մասնագիտական դասախոսների որոշակի արտահոսք, ինչը պայմանավորված է նրանով, որ դասախոսների մեծ մասը բժիշկներ են և տեղափոխվում են մեկ բուժհաստատությունից մյուսը: ՄՈՒՀ-ը այս խնդիրը լուծում է՝ ներգրավելով տվյալ բուժհաստատություն տեղափոխված նոր մասնագետներին դասավանդման գործընթացում: Միաժամանակ, այս գործընթացը քոլեջից պահանջում է լրացուցիչ ջանքեր, քանի որ նոր ներգրավվող մասնագետները կարիք ունեն դասավանդման հմտությունների ձևավորման: Այս նպատակով քոլեջում գործում է մենթորության համակարգ, որը նպաստում է նոր դասախոսների ադապտացիային և դասավանդման որակի ապահովմանը:

Քոլեջը ունի նաև պահուստային բժշկական անձնակազմի և պոտենցիալ դասախոսների ցանկ, որն օգտագործվում է դասախոսների փոխարինման անհրաժեշտության կամ ֆորսմաժորային իրավիճակներում: Այս մոտեցումը հնարավորություն է տվել արագ ներգրավել համապատասխան մասնագետների՝ ապահովելով ուսումնական գործընթացի անխափանությունը:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ Քույրական գործ ՄԿԾ-ում ներգրավված են դասավանդման գործընթացում պրակտիկ նեղ ոլորտային բժիշկներ և բուժքույրեր, առկա է դասախոսական կազմի արդյունավետության գնահատման և բարելավման ներքին համակարգ, ներդրված են դասախոսների մասնագիտական զարգացմանն ուղղված միջոցառումներ, առկա է դասախոսական կազմի ռեզերվ, դասախոսական կազմը հիմնականում կայուն է, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ կրթական ծրագիրը բավարարում է չափանիշի պահանջներին:

Եզրակացություն: Ծրագրի համապատասխանությունը չափանիշ 2-ի պահանջներին գնահատվում է **բավարար:**

ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄԸ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԴՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ. ՄԿԾ-ի շրջանակում կիրառվող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդներն ապահովում են ուսանողների մոտ ուսումնառության ակնկալվող արդյունքների ձեռքբերումը:

Փորձագիտական վերլուծություն: ՄՈՒՀ-ում իրականացվել է միջին մասնագիտական կրթական ծրագրերի վերջնարդյունքների քարտեզագրում, որի շրջանակում հստակեցվել են ՄԿԾ-ի վերջնարդյունքների ձեռքբերման դասավանդման մեթոդները: Տեսական նյութի

ներկայացման համար կիրառվում են դասախոսություններ, թեմատիկ տեսասահիկներ և սխեմաներ, տեսանյութերի դիտում, ինչպես նաև մասնագիտական գրականության կամ վերամշակված ուսումնական նյութերի ուսումնասիրություն: Դասալսումների և փորձագիտական հանդիպումների արդյունքները ցույց են տալիս, որ Քոլեջը մշակում և կիրառում է դասավանդման հստակ քաղաքականություն, որի առանցքում ակտիվ ուսուցման մեթոդներն են: Քոլեջը շեշտադրում է տեսության ու գործնականի ինտեգրմամբ ուսուցանումը: Այդ նպատակով որպես հիմնական ուսումնական մեթոդներ կիրառվում են սիմուլացիոն վարժություններ, իրավիճակային խնդիրների լուծում, թեմաների ներկայացում դիդակտիկ նյութերի և մուլյաժների կիրառմամբ, ինչպես նաև գործնական աշխատանքներ կլինիկական միջավայրի մոդելավորմամբ: Օրինակ՝ ՄԹՎ-ի, ինտուիցիայի լաբորատորիաներում ուսանողները սովորում են շնչուղիների անանցելիությունը, մոդելավորվում են իրավիճակներ, որոնց ժամանակ ուսանողները տրամադրում են առաջին բուժօգնություն կամ հավաքում են համապատասխան գործիքակազմ և տրամադրում բժշկին միջամտություն իրականացնելու համար: Կիրառվող ուսումնառության և դասավանդման մեթոդները (սիմուլացիա, իրավիճակային վերլուծություն, գործնական առաջադրանքներ) ուղղված են մոդուլային ծրագրերով սահմանված ուսումնառության վերջնարդյունքների ձևավորմանը և ձեռքբերմանը: Միևնույն ժամանակ փորձագիտական խումբը արձանագրում է, որ ներկայումս գործնական և մանիպուլացիոն դասերի ընթացքում ուսանողները չեն բաժանվում ենթախմբերի, ինչի արդյունքում բոլոր ուսանողները միշտ չեն, որ ունենում են հնարավորություն իրականացնել մանիպուլացիաներ և ստանալ անհատական ձևավորող հետադարձ կապ: Սա կարող է սահմանափակել որոշ գործնական վերջնարդյունքների լիարժեք ձեռքբերումը:

Քոլեջը հագեցած է ցուցադրական նյութերով և պլակատներով, որոնք կիրառվում են ուսուցման գործընթացում՝ տեսական նյութի առավել հստակ և մատչելի ներկայացման նպատակով: Ուսանողները թեմաները ներկայացնում են ցուցադրական նյութերի միջոցով՝ օրինակ սիրտ-անոթային համակարգը, երիկամները և այլ օրգան-համակարգեր, ինչը նպաստում է կառուցվածքային պատկերացումների ձևավորմանը և տեսական գիտելիքների ամրապնդմանը:

Դասավանդումը քոլեջում կազմակերպված է այնպես, որ ուսանողները հիվանդությունների վերաբերյալ ստանան համակարգված և ամբողջական պատկերացում: Օրինակ՝ «Քույրական գործը թերապիայում. շնչառական համակարգի հիվանդություններ» մոդուլում թեմաները դասավանդվում են փուլային և տրամաբանական հաջորդականությամբ. նախ ներկայացվում են շնչառական համակարգի հիվանդությունների ընդհանուր առանձնահատկությունները, այնուհետև առանձին հիվանդությունները, դրանց ախտանիշները, բուժքույրական խնամքը և կիրառվող բուժման մոտեցումները: Այս մոտեցումը օգնում է ուսանողներին ավելի լավ հասկանալ թեման և կապել տարբեր գիտելիքները իրար հետ: Միաժամանակ դասավանդման ընթացքում ապահովվում են միջառարկայական կապերը տարբեր մոդուլների միջև: Օրինակ՝ գաստրոէնտերոլոգիայի թեմաները համադրվում են դեղաբանության հետ. ուսանողները ուսումնասիրում են աղիքային ինֆեկցիաները կամ սուր էնտերիտը և զուգահեռաբար ծանոթանում դրանց բուժման նպատակով կիրառվող դեղաբանական խմբերին: Նման միջառարկայական կապերը կիրառվում են իրավիճակային խնդիրների միջոցով, ինչը հնարավորություն է տալիս ուսանողներին համադրել տարբեր առարկաներից ստացած

գիտելիքները և կիրառել դրանք իրական կլինիկական իրավիճակների վերլուծության ժամանակ:

Դասալսումների արդյունքում նկատելի էր նաև, որ որոշ դասախոսներ մասնագիտական տերմինները երբեմն կապում են ուսանողներին առավել ծանոթ առօրյա կամ տեղական անվանումների հետ: Այս մոտեցումը նպաստում է ոչ միայն տերմինաբանության ընկալմանը, այլև ուսանողների հաղորդակցական հմտությունների զարգացմանը, ինչը կարևոր է պացիենտների հետ արդյունավետ հաղորդակցության համար:

Անհրաժեշտ է նշել, որ վերջին տարիներին քոլեջը ավելացրել է գործնական ժամերի ծավալը, ինչը նպաստել է ուսանողների գործնական կարողությունների զարգացմանը: Արդյունքում գործատուները նշում են, որ ներկայիս շրջանավարտները առավել պատրաստ են աշխատաշուկայի պահանջներին, քանի որ նրանց ուսուցումը հիմնականում կազմակերպվում է իրական մասնագիտական միջավայրին համապատասխան:

Ինչ վերաբերում է ուսանողներին տրամադրվող ուսումնառության նյութերին, ապա քոլեջում գործում է հստակ քաղաքականություն. յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա սկզբին ամբիոնի դասախոսները վերանայում և թարմացնում են ուսումնամեթոդական նյութերը և դասավանդման մեթոդները՝ ապահովելու դրանց համապատասխանությունը ուսումնառության վերջնարդյունքներին և ոլորտի արդիական պահանջներին: Դասախոսական հիմնական կազմը գործող բժիշկներ և բուժքույրեր են, որոնք իրենց մասնագիտական գործունեության շրջանակում առաջնորդվում են ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից հաստատված չափորոշիչներով և կոնկրետ հիվանդություններով պացիենտների վարման գործելակարգերով՝ դրանք ադապտացնելով բուժքույրական խնամքի առանձնահատկություններին: Նշված գործելակարգերը և ուղեցույցները ներառվում են ուսանողներին տրամադրվող ուսումնառության նյութերում և ներկայացվում են դասախոսի կողմից: Միևնույն ժամանակ փորձագիտական խումբը նշում է, որ ավելի նպատակահարմար կլինի, եթե ուսանողները միայն դասախոսից պատրաստի տեղեկատվություն ստանալու փոխարեն նաև ձեռք բերեն մասնագիտական զարգացումներին ինքնուրույն հետևելու կարողություն: Անհրաժեշտ է, որ դասախոսները ուսանողների մոտ ձևավորեն վստահելի և պաշտոնական աղբյուրներից օգտվելու հմտություն, սովորեցնեն ինչպես գտնել և հետևել ոլորտում տեղի ունեցող վերջին փոփոխություններին և ինչպես կիրառել այդ տեղեկությունները իրենց մասնագիտական գործունեության ընթացքում: Այս կարողության ձևավորումը կարևոր է ոչ միայն ուսումնառության ընթացքում ծրագրով նախատեսված վերջնարդյունքների ապահովման համար, այլ նաև ուսանողների հետագա մասնագիտական աճի, շարունակական զարգացման և ապացույցների վրա հիմնված աշխատանքի իրականացման տեսանկյունից:

Վերջին տարիներին Քոլեջը որդեգրել է նաև քաղաքականություն, ըստ որի՝ նույն մոդուլային ծրագիրը դասավանդող տարբեր դասախոսներ կիրառում են տարբեր դասավանդման մեթոդներ՝ գնահատելով դրանց արդյունավետությունը: Մոդուլը ավարտելուց հետո համեմատվում են, թե որն է ավելի լավ արդյունքներ տվել՝ ուսանողների իմացության, հմտությունների զարգացման և առաջընթացի համատեքստում:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ քոլեջում իրականացվել է ՄԿԾ-ի վերջնարդյունքների քարտեզագրում, կիրառվում է դասավանդման հստակ քաղաքականություն՝ հիմնված ակտիվ ուսուցման մեթոդների վրա, ուսուցման գործընթացում օգտագործվում են սիմուլյացիոն

վարժություններ, իրավիճակային խնդիրներ, առկա են դասավանդման միջառարկայական կապեր, գործնական պարապմունքների ծավալը վերջին տարիներին ավելացվել է, ինչպես նաև դասախոսները պարբերաբար թարմացնում են ուսումնամեթոդական նյութերը և ներգրավվում են նոր դասավանդման մեթոդների կիրառման գործընթացում՝ փորձագիտական խումբը գտնում է, որ կրթական ծրագիրը բավարարում է չափանիշի պահանջներին:

Եզրակացություն: Ծրագրի համապատասխանությունը չափանիշ 3-ի պահանջներին գնահատվում է **բավարար:**

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ. ՄԿԾ-ն ունի ակադեմիական ազնվությանը նպաստող գնահատման համակարգ, ինչը թույլ է տալիս հավաստել ուսանողի առաջընթացը և ուսումնառության ակնկալվող արդյունքների ձևավորումը և ձեռքբերումը:

Փորձագիտական վերլուծություն: Մարտունու պետական բժշկական քոլեջը «Քույրական գործ» ՄԿԾ-ի շրջանակում իրականացրել է գնահատման ձևերի և կրթական ծրագրի ուսումնառության վերջնարդյունքների քարտեզագրում, ինչը հնարավորություն է տալիս տեսանելի դարձնել գնահատման մեթոդների և սահմանված վերջնարդյունքների միջև կապը: Ներկայացված քարտեզագրման արդյունքների, ուսանողներին տրվող առաջադրանքների վերլուծության, ինչպես նաև դասախոսական կազմի հետ քննարկումների և դասալսումների հիման վրա փորձագիտական խումբը արձանագրում է, որ գնահատման համակարգը ընդհանուր առմամբ կառուցված է այնպես, որ հիմնականում հնարավորություն է տալիս գնահատել ծրագրով սահմանված գիտելիքների և կարողությունների ձևավորումը:

Տեսական գիտելիքների գնահատումն իրականացվում է թեստերի, բանավոր և ֆրոնտալ հարցումների, ինչպես նաև անհատական և խմբային ինքնուրույն աշխատանքների միջոցով: Գործնական հմտությունների գնահատման համար կիրառվում են իրավիճակային խնդիրներ և պրակտիկ առաջադրանքներ՝ վերցված իրական կամ մոդելավորված կլինիկական իրավիճակներից, որոնք ուղղված են ստուգելու, թե որքանով է ուսանողը կարողանում կիրառել տեսական գիտելիքը կլինիկական իրավիճակներում, իրականացնել քույրական գործընթացի փուլերը, ինչպես նաև ապահովել հիվանդի խնամք և կանխարգելիչ միջոցառումներ՝ պահպանելով մասնագիտական էթիկայի սկզբունքները:

Վերջին տարիներին իրականացված ծրագրային փոփոխությունների արդյունքում «Քույրական գործ» ՄԿԾ-ում մեծացել է գործնական բաղադրիչը՝ ավելացնելով գործնական հմտությունների գնահատման կշիռը, թե՛ ընթացիկ գնահատման, թե՛ ամփոփիչ ատեստավորման շրջանակում: Այս փոփոխությունը միտված է ապահովելու, որ գնահատումը ոչ միայն չափի տեսական գիտելիքի վերարտադրությունը, այլ նաև ուսանողների կարողությունը կիրառելու այն կլինիկական իրավիճակներում:

Մոդուլային արդյունքների ամփոփումը իրականացվում է հարցատոմսի միջոցով, որը ներառում է տեսական հարց և իրավիճակային խնդիր՝ գործնական առաջադրանքով: Օրինակ՝ ուսանողը ներկայացնում է կոտրվածքների տեսակները (գիտելիքային բաղադրիչ), այնուհետև տրված իրավիճակում կատարում է համապատասխան անշարժացում (գործնական բաղադրիչ): Նման կառուցվածքը հնարավորություն է տալիս գնահատելու ոչ միայն գիտելիքի իմացությունը, այլ նաև դրա կիրառման կարողությունը: Բոլոր մոդուլները գնահատվում են նույն սկզբունքով, և հարցատոմսի տեսական ու գործնական բաղադրիչները համարժեք են և փոխարինելի չեն, ինչը ենթադրում է, որ ուսանողը չի կարող բարձր գնահատական ստանալ միայն տեսական կամ միայն գործնական բաղադրիչի հաշվին:

Թեև գործնական-մանիպուլատիվ գործողությունների իրականացման համար մշակված են գործողությունների կատարման ալգորիթմներ, դրանց գնահատման համար չեն կիրառվում գնահատման թերթիկներ (checklist-ներ), որոնց միջոցով հնարավոր կլիներ արձանագրել յուրաքանչյուր քայլի կատարման մակարդակը: Նման գործիքների կիրառումը կարող է ապահովել գործնական հմտությունների գնահատման առավել օբյեկտիվ և չափելի գործընթաց, ինչպես նաև ծառայել որպես ձևավորող գնահատման արդյունավետ միջոց: Յուրաքանչյուր քայլի կատարման մակարդակի փաստագրումը հնարավորություն կտա դասախոսին և ուսանողին հստակ բացահայտել այն փուլերը, որտեղ ուսանողը դժվարություններ ունի, ապահովել նպատակային հետադարձ կապ և պլանավորել ուսանողի հետագա մասնագիտական զարգացումը:

Մոդուլային ծրագրերում առկա են կատարողականի գնահատման որոշակի չափանիշներ, ակայն փորձագիտական խմբի գնահատմամբ նշված վերջնարդյունքների չափելիության մակարդակը և դրանց համապատասխան գնահատման սանդղակի հստակությունը բավարար չափով սահմանված չեն: Չկան հստակ ռուբրիկներ, որոնք կսահմանեն, թե ինչ տարբերություն կա շեմային (4 միավոր) և բարձր (8–9 միավոր) կատարողականի միջև: Դասալսումների արդյունքները ցույց են տալիս, որ տարբեր դասախոսներ կիրառում են գնահատման տարբեր մոտեցումներ և խստության աստիճան՝ հիմնականում հիմնվելով իրենց մասնագիտական փորձի վրա, ինչի հետևանքով գնահատումը երբեմն դառնում է սուբյեկտիվ, իսկ տրված ընթացիկ գնահատականները երբեմն ուսանողներին բավարար չափով չեն մեկնաբանվում: Միաժամանակ կան դասախոսներ, որոնք առավելապես կիրառում են ձևավորող գնահատման մեթոդներ և ուսանողներին տրամադրում են շարունակական հետադարձ կապ, մինչդեռ որոշ դասախոսներ հիմնվում են առավելապես թվային գնահատման վրա: Փորձագիտական խմբի դիտարկմամբ ձևավորող գնահատման և համակարգված հետադարձ կապի կիրառումը կարող է նպաստել ուսումնառության արդյունքների առավել արդյունավետ ձեռքբերմանը: Եվ գնահատման այս մոտեցումը կարիք կա տարածելու բոլոր մոդուլային ծրագրերի վրա:

Ինչ վերաբերում է վերահանձնումներին, մոդուլի արդյունքը չհանձնած ուսանողներին տրամադրվում է վերահանձնելու հնարավորություն, որի համար կիրառվում են նոր՝ համեմատաբար պարզեցված հարցաշարեր: Փորձագիտական խմբի դիտարկմամբ նման մոտեցումը կարող է ռիսկ ստեղծել ուսումնառության վերջնարդյունքների ձեռքբերման նվազագույն պահանջվող մակարդակի ապահովման տեսանկյունից, քանի որ վերահանձնման ընթացքում կիրառվող գնահատման գործիքները կարող են չապահովել նախնական գնահատման համարժեք բարդության և պահանջների մակարդակը: Սա կարող է վկայել, որ

մոդուլի անցումային շեմը բավարար չափով հստակ սահմանված և միասնականորեն կիրառվող չէ: Փորձագիտական խումբը կարևորում է, որ մոդուլի անցումային նվազագույն պահանջները լինեն հստակ սահմանված, իսկ վերահանձնման գործընթացը չհանգեցնի գնահատման չափանիշների կամ պահանջվող շեմի նվազեցման:

Պրակտիկաների գնահատումն իրականացվում է մի քանի բաղադրիչներով և ներառում է ինչպես ուսանողների ամենօրյա գործունեության մոնիթորինգ, այնպես էլ պրակտիկայի վերջնական գնահատում: Ուսանողները վարում են պրակտիկայի օրագրեր, որոնցում գրանցում են ամենօրյա առաջադրանքների կատարման արդյունքները: Ամեն օր նրանք ներկայանում են քոլեջ, որտեղ կատարվում է ներկա-բացակայի գրանցում և տրվում է տվյալ օրվա առաջադրանքը, որից հետո ուսանողները մեկնում են պրակտիկայի վայր՝ բժշկական հաստատություն: Առաջադրանքները հիմնականում ուղղված են կլինիկական դիտարկման և գործնական հմտությունների զարգացմանը: Օրինակ՝ ուսանողներին կարող են հանձնարարվել հավաքել հիվանդի անամնեզ, մասնակցել բուժական մանիպուլացիաներին, հիվանդության պատմություններից առանձնացնել դեղորայքային նշանակումները (ուսանողները պարտավոր են նաև վերլուծել դեղորայքի ձևը, նշանակությունը, կիրառման հաճախականությունը և դեղաչափը) և այլն: Հաջորդ օրը պրակտիկայի վարիչը ստուգում է ուսանողների կատարած առաջադրանքները և տալիս նոր առաջադրանքներ: Պրակտիկայի ընթացքում ուսանողները բաժանմունքներում աշխատում են փոքր խմբերով՝ սովորաբար 3-4 հոգի, հերթապահ բուժքույրերի և ավագ բուժքույրերի վերահսկողությամբ: Պրակտիկայի վայրում ուսանողները ստանում են շարունակական հետադարձ կապ իրենց վերահսկող բուժքույրերից՝ կապված իրենց ներգրավվածության, մանիպուլացիաների ճիշտ կատարման և մասնագիտական էթիկայի պահպանման հետ: Պրակտիկայի վերջնական գնահատումը ձևավորվում է բժշկական հաստատությունից նշանակված պրակտիկայի ղեկավարի և քոլեջի պրակտիկայի վարիչի համատեղ գնահատման հիման վրա: Ընդհանուր գնահատումը հիմնականում հիմնվում է ուսանողների կողմից պրակտիկայի ընթացքում իրականացված ամենօրյա առաջադրանքների կատարման վրա: Փորձագիտական խմբի դիտարկմամբ, պրակտիկայի ընթացքում ուսանողների ներգրավվածությունը իրական կլինիկական միջավայրում և նրանց կողմից իրականացվող ամենօրյա առաջադրանքները նպաստում են մասնագիտական կարողությունների ձևավորմանը:

Ամփոփիչ ատեստավորման գործընթացում վերջին տարում կատարվել են փոփոխություններ՝ ուղղված գործնական բաղադրիչի կշռի մեծացմանը: Ուսանողներին առաջարկվում են երեք առաջադրանքներ, որոնց միջոցով գնահատվում են ինչպես տեսական գիտելիքները, այնպես էլ գործնական հմտությունները: Ուսումնական հաստատությունը տվյալ ձևաչափը դիտարկում է որպես սիմուլացիոն գնահատում, սակայն փորձագիտական խումբը արձանագրում է, որ ՄՈՒՀ-ում դեռևս ամբողջությամբ ապահովված չեն իրական սիմուլացիոն գնահատման համար անհրաժեշտ պայմանները: Մասնավորապես, առկա չեն առանձնացված սիմուլացիոն կայաններ և իրական կլինիկական միջավայրին մոտեցված գնահատման պայմաններ՝ համապատասխան սարքավորումներով, մուլյաժներով կամ հստակ կառուցված գնահատման սցենարներով:

Միաժամանակ, փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում գործնական հմտությունների գնահատման ուղղությամբ ՄՈՒՀ-ի նախաձեռնությունը և գտնում, որ առկա ռեսուրսների պայմաններում հնարավոր է աստիճանաբար զարգացնել սիմուլացիոն

գնահատման տարրերը: Նման մոտեցումը կարող է հիմք հանդիսանալ առավել կառուցակարգված և օբյեկտիվ գործնական գնահատման մեխանիզմների ներդրման համար, ներառյալ՝ OSCE մոդելի առանձին տարրերի փուլային կիրառումը:

Միաժամանակ փորձագիտական խումբը, ուսումնասիրելով ամփոփիչ ատեստավորման հարցաշարերը, արձանագրում է, որ երբեմն գերակշռում են բարդ տեսական հարցադրումները, օրինակ՝ ներքին հիվանդությունների վերաբերյալ խորացված տեսական հարցեր, որոնք բուժքրոջ մասնագիտական գործունեության համար այդ խորությամբ անհրաժեշտ չեն: Փորձագիտական խմբի դիտարկմամբ անհրաժեշտ է ապահովել տեսական գիտելիքների և գործնական հմտությունների գնահատման առավել հավասարակշռված մոտեցում՝ առավել մեծ ուշադրություն դարձնելով բուժքույրական գործնական կարողությունների ստուգմանը:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ Քույրական գործ ՄԿԾ-ում իրականացվել է ուսումնառության վերջնարդյունքների և գնահատման ձևերի քարտեզագրում, կիրառվում են գնահատման բազմազան մեթոդներ միտված գիտելիքների և կարողությունների ստուգմանը, գնահատման համակարգում վերջին տարիներին մեծացել է գործնական բաղադրիչի կշիռը, ինչպես նաև պրակտիկաների գնահատումն իրականացվում է ուսանողների ամենօրյա գործունեության դիտարկման վրա, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ կրթական ծրագիրը **բավարարում է** չափանիշի պահանջներին:

Եզրակացություն: Ծրագրի համապատասխանությունը չափանիշ 4-ի պահանջներին գնահատվում է **բավարար:**

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԵՎ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԶԱՓԱՆԻՇ. ՄԿԾ-ի շրջանակում ապահովվում է կապը հետազոտական ու ստեղծագործական գործունեության և ուսումնառության միջև:

Հետազոտական գործունեության խթանումը քոլեջի ռազմավարական առաջնահերթություններից է: Ուսանողների հետազոտական և վերլուծական կարողությունների զարգացման նպատակով վերջին տարիներին, մասնավորապես ինստիտուցիոնալ հավատարմագրումից հետո, քոլեջում փորձարարական հիմունքներով ներդրվել են որոշ հետազոտական ծրագրեր: Անհրաժեշտ է նշել, որ նման հետազոտական աշխատանքները դեռևս նոր են ներդրվում, սակայն արդեն առկա են դրանց իրականացման որոշ դրական փորձեր: Ուսանողները ներգրավվում են առողջապահական և սոցիալական խնդիրների ուսումնասիրման գործընթացներում՝ իրականացնելով հարցումներ, տվյալների հավաքագրում և վերլուծություն: Ստացված արդյունքների հիման վրա կազմակերպվում են նաև իրազեկման և սանիտարալուսավորչական աշխատանքներ, ինչը նպաստում է ինչպես ուսանողների հետազոտական և վերլուծական կարողությունների զարգացմանը, այնպես էլ

համայնքային առողջապահական կրթության խթանմանը: Մի խումբ ուսանողներ նաև տեսական գրականության հիման վրա իրականացրել են որոշ ուսումնասիրություններ՝ դրանց արդյունքների հիման վրա պատրաստելով փոքր գեկուցումներ, պատատներ և սահիկաշարեր: Օրինակ՝ «Քույրական գործ» մասնագիտության ավարտական կուրսի ուսանողները հետազոտության արդյունքների հիման վրա կազմակերպել են բաց դաս-քննարկում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ թեմայով, որին մասնակցել են նաև ցածր կուրսերի ուսանողները: Քննարկումից հետո պատրաստվել են տեղեկատվական բուկլետներ, որոնք իրազեկման նպատակով տարածվել են դպրոցների ավագ դասարանների աշակերտների և համայնքի բնակիչների շրջանում:

Քոլեջը փորձել է իրականացնել նաև միջմասնագիտական հետազոտական նախաձեռնություններ: Մասնավորապես, «Դեղագործություն» և «Քույրական գործ» մասնագիտությունների ուսանողները համատեղ իրականացրել են ուսումնասիրություն պենիցիլինների և ցեֆալոսպորինների համեմատության վերաբերյալ: Ուսումնասիրության շրջանակում «Դեղագործություն» մասնագիտության ուսանողները վերլուծել են դեղերի գնային տարբերությունները և ակտիվ նյութերի առանձնահատկությունները, իսկ «Քույրական գործ» մասնագիտության ուսանողները ուսումնասիրել են հակաբիոտիկների անհարկի կիրառման դեպքերը և իրականացրել իրազեկման միջոցառումներ:

Քոլեջը փորձ է իրականացրել նաև փուլային և շարունակական հետազոտությունների կազմակերպման ուղղությամբ՝ տարբեր կուրսերի ուսանողների ներգրավմամբ: Հետազոտական աշխատանքները կառուցվել են այնպես, որ ուսումնառության տարբեր փուլերում ուսանողները շարունակաբար ուսումնասիրեն նույն թեմայի առանձին բաղադրիչներ, հավաքագրեն և համադրեն տվյալներ, ինչպես նաև իրականացնեն համեմատական վերլուծություններ՝ ներառելով ինչպես համայնքային մակարդակում ստացված տվյալները, այնպես էլ պաշտոնական վիճակագրական աղբյուրները:

Մինևույն ժամանակ փորձագիտական խումբը նշում է, որ նմանատիպ աշխատանքների համար ուսանողները ներկայումս չեն գնահատվում, քանի որ դրանք դեռևս փորձարարական են, կրում են առանձին բնույթ և ոչ միշտ են բխում անմիջական մասնագիտական գործունեությունից: Բացի այդ, հետազոտական աշխատանքների կազմակերպման և գնահատման միասնական համակարգի բացակայությունը դեռևս հնարավորություն չի տալիս գնահատելու դրանց ազդեցությունը ուսանողների մասնագիտական մտածողության և հետազոտական կարողությունների զարգացման վրա, իսկ ՄՈՒՀ-ը դեռևս չի իրականացրել դրանց արդյունավետության համակարգային գնահատում¹: Փորձագիտական խումբը խրախուսում է ՄՈՒՀ-ին շարունակել նման նախաձեռնությունները, որոնք կարող են նպաստել մասնագիտության նկատմամբ հետաքրքրվածության բարձրացմանը և ուսանողների վերլուծական կարողությունների զարգացմանը: Միաժամանակ ընդգծվում է, որ հետագայում անհրաժեշտ է մշակել հետազոտական աշխատանքների իրականացման հստակ մեթոդաբանություն, ինչպես նաև սահմանել դրանց գնահատման չափանիշներ, ինչը կնպաստի հետազոտական գործունեության համակարգված կազմակերպմանը, դրա արդյունավետության բարձրացմանը և ուսանողների ձեռքբերումների օբյեկտիվ գնահատմանը:

¹ Պարբերությունը խմբագրվել է քոլեջի հետ ունեցած հանդիպման արդյունքների հիման վրա:

Փորձագիտական խումբը խրախուսում է քուլեջի կողմից նախաձեռնված նախագծային աշխատանքները, սակայն միաժամանակ արձանագրում է, որ անհրաժեշտ է զուգահեռ խրախուսել նաև կարճաժամկետ անհատական միկրոհետազոտությունների իրականացումը մասնագիտական մոդուլների և պրակտիկաների շրջանակում: Խումբը նշում է, որ ուսանողները պրակտիկայի ընթացքում կարող են իրականացնել փոքրածավալ ուսումնասիրություններ՝ հավաքագրելով պարզ տվյալներ իրենց մասնագիտական գործունեության շրջանակում, վերլուծելով դրանք և բացահայտելով որոշակի օրինաչափություններ: Նման աշխատանքները կարող են նպաստել մասնագիտական դիտարկման, տվյալների վերլուծության և հիմնավորված որոշումների կայացման կարողությունների ձևավորմանը: Միաժամանակ, նման մոտեցումը հնարավորություն կտա ուսանողներին անհատականորեն ուսումնասիրել կոնկրետ մասնագիտական դեպքեր, հավաքագրել համապատասխան տվյալներ, վերլուծել մասնագիտական խնդիրներ և ձևակերպել եզրակացություններ՝ դրանով իսկ նպաստելով մասնագիտական մտածողության և գործնական հմտությունների զարգացմանը:

Ինչ վերաբերում է դասախոսական կազմին, ապա մասնավորապես բժշկ դասախոսները մասնակցում են տարբեր մասնագիտական գիտաժողովների, սեմինարների և վերապատրաստումների՝ ծանոթանալով ոլորտում կիրառվող արդիական մոտեցումներին և նորություններին: Ստացված տեղեկատվությունը քննարկվում է ամբիոնային մակարդակում և որոշ դեպքերում ներառվում ուսումնական գործընթացում: Միևնույն ժամանակ փորձագիտական գնահատմամբ արձանագրվում է, որ դասախոսական կազմի մասնագիտական ակտիվությունը հիմնականում ուղղված է անհատական մասնագիտական զարգացմանը և սահմանափակ է կրթական գործընթացի մեթոդական և ուսումնամեթոդական զարգացման տեսանկյունից: Այս համատեքստում նպատակահարմար է խթանել դասախոսների ներգրավվածությունը ուսումնամեթոդական նյութերի, ձեռնարկների և կրթական գործընթացի արդյունավետ կազմակերպմանն ուղղված մասնագիտական հրապարակումների մշակման և հրատարակման գործընթացներում:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ «Քույրական գործ» ՄԿԾ-ում ներդրված հետազոտական աշխատանքները իրականացվում են դեռևս փորձարարական հիմունքներով, ուսումնական հաստատությունը դեռևս չի գնահատել դրանց արդյունավետությունը, իրականացվող աշխատանքները սահմանափակ են, ամբողջական և համակարգված ձևով ներկայացված չէ ուսանողների ներգրավվածության աստիճանը, ինչպես նաև հետազոտական գործունեությունը լիարժեքորեն կապակցված չէ մասնագիտական կարողությունների զարգացման հետ, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ կրթական ծրագիրը **չի բավարարում** չափանիշի պահանջներին:

Եզրակացություն: Ծրագրի համապատասխանությունը չափանիշ 5-ի պահանջներին գնահատվում է **անբավարար**:

ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ. ՄԿԾ-ն նպաստում է որակյալ կրթություն իրականացնելուն՝ ձևավորելով ուսումնառության համար բարենպաստ միջավայր:

Փորձագիտական վերլուծություն: Փորձագիտական խումբը նշում է, որ Մարտունու պետական բժշկական քոլեջի շենքային պայմանները ընդհանուր առմամբ բավարար են կրթական գործընթացի կազմակերպման համար և ապահովում են անհրաժեշտ ուսումնական միջավայր: «Մարդու անատոմիա և ֆիզիոլոգիա» առարկայի համար նախատեսված է առանձին ուսումնական սենյակ, որտեղ կազմակերպվում են թե՛ տեսական դասերը, թե՛ ուսանողների որոշ գործնական հմտությունների ուսուցումն ու ստուգումը: Մենյակը հագեցած է անատոմիայի և ֆիզիոլոգիայի մակետներով և մուլյաժներով, ինչպես նաև թեմատիկ պաստառներով, որոնք օգտագործվում են ուսանողներին մարդու օրգանների և համակարգերի կառուցվածքն ու գործառնությունը տեսանելի ձևով ներկայացնելու համար: Այս միջոցները հնարավորություն են տալիս ուսանողներին ճանաչել և տարբերակել օրգաններն ու համակարգերը, ինչպես նաև հասկանալ դրանց գործառնությունը: Եթե որոշ մակետներ բացակայում են, դրանք փոխարինվում են էլեկտրոնային ուսումնական նյութերով և սահիկաշարերով, որոնք լրացնում են առկա ռեսուրսները և նպաստում ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերմանը: Չնայած առկա են նյութատեխնիկական բազայի որոշ սահմանափակումներ, դրանք էական ազդեցություն չեն ունենում ուսումնական գործընթացի կազմակերպման վրա: Այդ դեպքերում քոլեջը կիրառում է ինքնաշեն (ուսանողների կողմից պատրաստված) և հարմարեցված ուսումնական մոդելներ, ինչը հնարավորություն է տալիս ապահովել ուսանողների գործնական հմտությունների ձևավորումը:

«Քույրական գործի հիմունքներ» կաբինետում պարապմունքները կազմակերպվում են թե՛ տեսական, թե՛ գործնական ձևաչափով՝ ապահովելով ուսանողների մասնագիտական կարողությունների փուլային ձևավորումը: Կաբինետը հագեցած է ուսումնադիդակտիկ պարագաներով, որոնք նպաստում են տեսական գիտելիքների ամրապնդմանը և գործնական հմտությունների զարգացմանը: Լսարանում առկա են երեք սիմուլացիոն հնարավորություններով մուլյաժներ, սակայն դրանց կիրառումը սահմանափակված է՝ պայմանավորված դրանց մաշվածությամբ: Արդյունքում սիմուլացիոն գործառնությունը լիարժեք չի ծառայում իր սկզբնական նպատակին և հաճախ օգտագործվում է կոմբինացված դասերի ընթացքում՝ որպես պայմանական սիմուլացիոն միջավայր: Լսարանի կառուցվածքային առանձնահատկությունները, ինչպես նաև ուսանողների մեծ քանակը որոշակիորեն ազդում են ուսուցման արդյունավետության վրա: Մասնավորապես, դասախոսի կողմից ցուցադրվող գործողությունները տեսանելի չեն բոլոր ուսանողներին, ինչը կարող է սահմանափակել դրանց լիարժեք ընկալումն ու յուրացումը: Բացի այդ, մուլյաժների և ուսումնական գույքի ոչ բավարար քանակը որոշ դեպքերում չի ապահովում բոլոր ուսանողների միաժամանակյա ներգրավվածությունը գործնական աշխատանքում: Միաժամանակ փորձագիտական խումբը նշում է, որ կաբինետում առկա է խնամքի և քույրական գործի պարագաների բավական հարուստ հավաքածու, որը պարբերաբար թարմացվում է: Դրանք

կիրառվում են ինչպես ցուցադրական, այնպես էլ գործնական վարժությունների իրականացման նպատակով:

Մասնագիտության, մասնագիտական և գինեկուլոգիայի կաբինետում կազմակերպվում են համապատասխան մասնագիտական մոդուլները՝ համադրելով տեսական և գործնական բաղադրիչները: Կաբինետի նյութատեխնիկական հագեցվածությունը հիմնականում ապահովում է ծրագրով նախատեսված պարզ գործնական հմտությունների ձևավորումը: Առկա ցուցադրական նմուշներն ու ուսումնական մոդելները հնարավորություն են տալիս իրականացնել մի շարք չափումներ և մանիպուլացիաներ: Մուլյաժների և առկա տեխնիկական միջոցների կիրառումը հնարավորություն է տալիս իրականացնել տարբեր գործնական գործողությունների փորձարկում և իրավիճակային խնդիրների մոդելավորում, ինչը կարող է նպաստել ուսանողների կլինիկական մտածողության զարգացմանը: Այնուամենայնիվ, փորձագիտական խմբի դիտարկմամբ դասընթացների գործնական բաղադրիչում իրավիճակային առաջադրանքների և մասնագիտական սցենարների մոդելավորումը դեռևս լիարժեք և համակարգված չի իրականացվում: Ներկայացված առաջադրանքները հիմնականում կիրառվում են որպես առանձին ցուցադրական օրինակներ և ամբողջական կերպով չեն արտացոլում մասնագիտական գործունեության ընթացքում հանդիպող բարդ և բազմագործոն իրավիճակները: Նման իրավիճակների առավել հաճախակի և կառուցակարգված մոդելավորումը հնարավորություն կտա ամրապնդել ուսանողների տեսական գիտելիքները, զարգացնել վերլուծական և որոշումների կայացման կարողությունները, ինչպես նաև դրանք վերածել գործնական հմտությունների՝ նպաստելով առավել մասնագիտական և գիտելիքահենք գործունեությանը տարբեր կլինիկական իրավիճակներում:

Քոլեջն ունի նաև **դեղաբանության կաբինետ**, որը կոմբինացված ուսումնական լսարան է և նախատեսված է տարբեր մասնագիտական կրթական ծրագրերի («Դեղագործություն» և «Քույրական գործ») ուսանողների համար: Լսարանն ունի պարզ կառուցվածք. չկան առանձին գործնական սեղաններ և մասնագիտացված լաբորատոր սարքավորումներ, ինչի պատճառով հնարավոր չէ իրականացնել լիարժեք փորձարարական աշխատանքներ: Այնուամենայնիվ, լսարանում առկա են դեղաձևերի ցուցադրական տուփեր և նմուշներ, ինչպես նաև ուսումնական պաստառներ: Ուսանողները հնարավորություն ունեն աշխատել ցուցադրական դեղերի հետ, դասակարգել դրանք ըստ դեղաբանական խմբերի և քննարկել դրանց կիրառման առանձնահատկությունները: Լսարանը նպաստում է, որ ուսանողները կարողանան ճանաչել և տարբերակել դեղաբանական խմբերը, իմանալ դեղերի կիրառման ցուցումները և հակացուցումները, հասկանալ հնարավոր դեղ-դեղ փոխազդեցությունները, ինչպես նաև գնահատել դրանց հնարավոր կոդմանակի ազդեցությունները: «Քույրական գործ» կրթական ծրագրի ուսանողները այս լսարանը օգտագործում են ընդհանուր դեղաբանության դասընթացի շրջանակում՝ ձեռք բերելով դեղերի անվտանգ կիրառման համար անհրաժեշտ հիմնական գիտելիքներ:

ՄՈՒՀ-ը 2023–2024 ուսումնական տարում փորձել է ստեղծել **սիմուլացիոն կենտրոն**: Այն հագեցած է պարզ և միջին բարդության սիմուլացիոն սարքավորումներով, անհրաժեշտ պարագաներով և գործիքներով, որոնք դասավորված են ըստ մոդուլների և ուսումնառության արդյունքների: Մանեկներն ունեն միջին աստիճանի մաշվածություն, սակայն դրանց միջոցով հնարավոր է ցուցադրել և մշակել մի շարք գործնական հմտություններ՝ ինչպես անհատական,

այնպես էլ խմբային աշխատանքի ձևաչափով: Գույքը հիմնականում օգտագործվում է ցուցադրությունների և պարզ գործնական կարողությունների գնահատման նպատակով: Միաժամանակ փորձագիտական խումբը նշում է, որ կենտրոնը դեռևս չի գործում որպես լիարժեք սիմուլացիոն կայան: Դրա հիմնական պատճառը քոլեջի սահմանափակ ռեսուրսներն են, որոնք ներկայումս թույլ չեն տալիս այն ամբողջությամբ կահավորել: Բացի այդ, բացակայում է հստակ կազմակերպական կառուցվածքը, որը ենթադրում է նախապես մշակված առաջադրանքների բանկ, յուրաքանչյուր առաջադրանքի համար սահմանված ժամանակային սահմանափակում (օրինակ՝ 7–10 րոպե), ստանդարտ սարքավորումների ցանկ և գնահատման թերթիկներ (checklist): Փորձագիտական խմբի դիտարկմամբ նշված բաղադրիչների ներդրումը հնարավորություն կտա քոլեջին աստիճանաբար զարգացնել սիմուլացիոն կենտրոնի գործունեությունը և կիրառել OSCE ձևաչափով սիմուլացիոն քննություն:

Քոլեջն ունի նաև **Քիմիայի և կենսաբանության լաբորատորիա**, որի նյութատեխնիկական հագեցվածությանը բավարար չէ դասընթացների լիարժեք կազմակերպման համար: Առկա գործիքներն ու նյութերը չեն ապահովում անվտանգ և համակարգված գործնական աշխատանքների իրականացումը: Լաբորատորիայում չեն ապահովվում կենսաանվտանգության և քիմիական անվտանգության նվազագույն պահանջները, ինչը կարող է ստեղծել վտանգավոր իրավիճակներ թե՛ ուսանողների, թե՛ դասախոսների համար: Բացի այդ, լաբորատորիայում բացակայում է քարշիչ պահարանը (ֆյում-կաբինետ), մինչդեռ գործնական աշխատանքների ընթացքում կիրառվում են ցնդող և ուժեղ ազդեցությամբ թթուներ և հիմքեր: Մա հակասում է քիմիական անվտանգության հիմնական կանոններին: Փորձագիտական խմբի գնահատմամբ՝ նշված պայմաններում գործնական աշխատանքների իրականացումը կարող է վտանգել ուսանողների և դասախոսների առողջությունն ու անվտանգությունը: Հետևաբար, լաբորատորիայի արդիականացումը, անվտանգության սարքավորումների համալրումը և կենսաանվտանգության պահանջների ապահովումը առաջնահերթ անհրաժեշտություն են դասընթացների անվտանգ և որակյալ կազմակերպման համար:

«Մանրէաբանության հիմունքներ» մոդուլային ծրագրի իրականացման համար քոլեջն ունի ուսումնական մանրադիտարկներ, սակայն **մոդուլի կատարման չափանիշների** համաձայն՝ ուսանողը պետք է իրականացնի մանրէի հետազոտություն: Մա ենթադրում է, որ ուսանողը առնվազն պետք է տիրապետի մանրադիտակային պատրաստուկ պատրաստելու տեխնիկային: Դրա համար անհրաժեշտ է ունենալ մոդելային ոչ ախտածին մանրէների կուլտուրաների հավաքածու և անհրաժեշտ լրակազմ (ներկանյութեր, իմերսիոն յուղ, մանրադիտակ՝ համալրված առնվազն 90 անգամ խոշորացնող օբյեկտիվով, և այլն), ինչպես նաև սննդամիջավայրեր մանրէների աճեցման համար: Սահմանված արդյունքին հասնելու համար անհրաժեշտ է մոդելային մանրէի օրինակով նվազագույնը մեկ լաբորատոր փորձ իրականացնել, որը կապահովի սահմանված վերջնարդյունքի ձեռքբերումը:

Գրադարանը համալրված է հանրակրթական բլոկի և ուսումնամեթոդական գրականությամբ, ինչպես նաև սահմանափակ քանակությամբ գեղարվեստական գրքերով: Ուսումնամեթոդական ֆոնդը պարբերաբար համալրվում է դասախոսների կողմից՝ վերապատրաստումներից և մասնագիտական միջոցառումներից բերված նյութերով: Ուսումնամեթոդական գրականության համալրումն իրականացվում է ամբիոնի առաջարկությամբ՝ ամբիոնի վարիչի հաստատմամբ: Ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ ուսանողների մեծ մասը գրանցված է գրադարանում և ունի ընթերցողական քարտ: Քարտերի

ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ տարբեր կուրսերի ուսանողները հաճախ օգտվում են գրադարանից: Միաժամանակ առկա գրականության մնացորդային ֆոնդի ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ գրադարանային ֆոնդը սահմանափակ է և ամբողջությամբ չի բավարարում ինչպես ուսանողների, այնպես էլ պրոֆեսորադասախոսական կազմի կարիքները: Գրադարանը ապահովված չէ էլեկտրոնային գրքերով կամ էլեկտրոնային տվյալների բազաներով: ՄՈՒՀ-ի ինքնավերլուծության մեջ նշվում է, որ հաստատությունը համալրված է անգլալեզու և ռուսալեզու մասնագիտական գրականությամբ, սակայն փորձագիտական ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ գործնականում այդ գրականությունը հիմնականում չի կիրառվում առօրյա ուսումնական գործընթացում: Նշված գրականության օգտագործումը հաճախ սահմանափակվում է օտար լեզվի բարձր իմացության պահանջով: Ընդհանուր առմամբ, գրադարանի ֆոնդը պահանջում է արդիականացում և համալրում ժամանակակից բժշկական գրականությամբ, ինչպես նաև էլեկտրոնային ռեսուրսների ներդրում՝ ուսումնական գործընթացի արդյունավետ ապահովման նպատակով:

Անհրաժեշտ է նշել նաև, որ մասնագիտական մոդուլների շրջանակում մի շարք գործնական պարապմունքներ իրականացվում են Մարտունի ԲԿ-ի միջավայրում (վիրաբուժություն, անեսթեզիոլոգիա, մանկաբուժություն, առաջին բուժօգնություն): Այս մոտեցումը հնարավորություն է տալիս ուսանողներին ծանոթանալ բժշկական սարքավորումների և գործիքների աշխատանքի սկզբունքներին և իրական կլինիկական միջավայրում ամրապնդել իրենց գործնական կարողությունները:

Ուսանողներին տրամադրվում են ինչպես ընթացիկ, այնպես էլ ամփոփիչ ատեստավորմանը նախորդող խորհրդատվություններ, որոնք ուղղված են ուսումնառության ընթացքում առաջացած դժվարությունների հաղթահարմանը և ուսումնառության վերջնարդյունքների ձեռքբերմանը աջակցելուն: Քոլեջում սահմանված են խորհրդատվական ժամեր, որոնց շրջանակում ուսանողները հնարավորություն ունեն դասախոսներից ստանալու լրացուցիչ բացատրություններ և անհատական աջակցություն: Բացակայած ուսանողների համար սահմանված է դասերի պարտադիր լրացման կարգ, որը հնարավորություն է տալիս վերականգնել բաց թողնված ուսումնական նյութը և ապահովել ծրագրով նախատեսված գիտելիքների և հմտությունների ձեռքբերումը: Ուսանողների առաջարկների հիման վրա 2025 թվականին վերանայվել են բացակայությունների լրացման որոշ դրույթներ. ուսանողներին հնարավորություն է տրվել բացակայությունները լրացնել ոչ միայն տվյալ առարկայի դասախոսի, այլև հարակից մոդուլներ դասավանդող դասախոսների մոտ: Այս մոտեցումը նպաստում է ուսանողների համար խորհրդատվությունների հասանելիության բարձրացմանը և ուսումնառության շարունակականության ապահովմանը:

Քոլեջը համագործակցում է Հայկական Կարմիր Խաչի կազմակերպության հետ՝ ուսանողներին ներգրավելով հանրային առողջության պահպանմանն ուղղված միջոցառումներում: Այս համագործակցությունը հնարավորություն է տալիս ուսանողներին մասնակցել առողջապահական իրազեկման նախաձեռնություններին և զարգացնել համայնքի հետ հաղորդակցության և առողջապահական խորհրդատվության հմտությունները: Բացի այդ, քոլեջի և Մարտունու բժշկական կենտրոնի համագործակցության շրջանակում կազմակերպվում են նաև Առողջապահության նախարարության և ՀՎԿԱԿ-ի (Հիվանդությունների վերահսկման և կանխարգելման ազգային կենտրոն) կողմից իրականացվող սեմինարներ և վերապատրաստումներ, որոնց հնարավորություն ունեն

մասնակցելու նաև քոլեջի դասախոսները և բարձր կուրսերի ուսանողները: Այսպիսի նախաձեռնությունները հնարավորություն են տալիս մասնակիցներին ծանոթանալ ոլորտում կիրառվող նոր մոտեցումներին և մասնագիտական զարգացումներին՝ միաժամանակ նպաստելով ժամանակակից և մասնագիտական կրթական միջավայրի ձևավորմանը:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ քոլեջն ունի Քույրական գործ ծրագիրն իրականացնելու համար բավարար կրթական միջավայր, ընդ որում ՄՈՒՀ-ը կիրառում է ինչպես քոլեջի, այնպես էլ կից գործող բժշկական կենտրոնի ռեսուրսները, քայլեր են ձեռնարկվում կրթական միջավայրի գնահատման և շարունակական բարելավման ուղղությամբ, ուսանողներին տրամադրում է պարտադիր խորհրդատվական ժամեր և բաց թողնված դասերը լրացվում են, ընձեռնվում է նաև հնարավորություն ուսանողներին մասնակցելու տարբեր մասնագիտական կոնֆերանսների և վերապատրաստումների, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ կրթական ծրագիրը **բավարարում է** չափանիշի պահանջներին:

Եզրակացություն: Ծրագրի համապատասխանությունը չափանիշ 6-ի պահանջներին գնահատվում է **բավարար:**

ՈՐԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ

ԶԱՓԱՆԻՇ. ՄԿԾ-ի շրջանակում առկա է որակի ներքին համակարգ, որն ապահովում է ՄԿԾ-ի որակի կայունությունը և շարունակական զարգացումը:

Կրթական ծրագրի որակի ապահովման համակարգը գործում է մի շարք փոխկապակցված օղակների համադրությամբ՝ մասնագիտական ամբիոնի, ուսումնական մասի, պրակտիկայի, կարիերայի կենտրոնի, որակի ապահովման պատասխանատուների, պրոֆեսորադասախոսական կազմի, գործատուների և որակի ապահովման կենտրոնի: Այս բոլոր օղակները համագործակցում են կրթական ծրագրի մշտադիտարկման և բարելավման գործընթացում՝ յուրաքանչյուրն ունենալով իր դերը:

Ուսումնական մասը և ամբիոնը պատասխանատու են կրթական ծրագրերի մշակման և վերանայման համար՝ համագործակցելով գործատուների, դասախոսների և ուսանողների հետ: Այս օղակները նաև հետևում են ծրագրի իրականացման ընթացքին և դրա արդյունավետությանը: Ամբիոնում շաբաթական մեկ անգամ, անցկացվում են նիստեր, որոնց ընթացքում համակարգված կերպով քննարկվում են դասալսումների արդյունքները, ուսումնական գործընթացում առաջացած ընթացիկ խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները: Նիստերի ընթացքում քննարկվում և հաստատվում են նաև ուսանողներին տրամադրվող առաջադրանքները, ուսումնառության նյութերը, կիրառվող դասավանդման մեթոդները, ուսանողների գնահատման արդյունքները և առաջընթացը, ինչպես նաև գործատուներից ստացված արձագանքները: Նման քննարկումները հնարավորություն են տալիս ժամանակին արձագանքել առաջացող խնդիրներին և անհրաժեշտության դեպքում կատարել

համապատասխան փոփոխություններ կրթական ծրագրի իրականացման գործընթացում: Որակի ապահովման ընթացիկ մշտադիտարկումների և իրականացվող գնահատումների արդյունքների հիման վրա վերանայվել են նաև դասավանդման մեթոդները: Հատկապես հատուկ մասնագիտական մոդուլներում ավելի մեծ ուշադրություն է դարձվել իրավիճակային խնդիրների առաջադրմանը և իրական կլինիկական դեպքերի քննարկումների կիրառմանը:

Դասավանդման գործընթացում ավելացել է նաև տեսադասերի և սահիկաշարերի օգտագործումը, որոնք ոչ միայն փոխանցում են մասնագիտական գիտելիքներ, այլև ներկայացնում են բուժքույրական պրակտիկայում առավել հաճախ հանդիպող սխալները և դրանցից խուսափելու եղանակները: Այս մոտեցումը նպաստում է ուսանողների կլինիկական մտածողության զարգացմանը և գործնական կարողությունների ամրապնդմանը:

Որակի ապահովման կենտրոնը յուրաքանչյուր մոդուլի ավարտից հետո իրականացնում է ուսուցման գործընթացի գնահատում ուսանողների շրջանում, որի արդյունքները նույնպես քննարկվում են ամբիոնի նիստերի ընթացքում: Օրինակ՝ ուսանողների կողմից ներկայացվել է, որ առանձին մոդուլներում դասավանդվող նյութը չափազանց բարդ է և առավել համապատասխան է բարձրագույն կրթության մակարդակին: Արդյունքում ամբիոնային քննարկումների շրջանակում իրականացվել է համապատասխան աշխատանք դասախոսի հետ՝ վերանայելու բովանդակության ծավալը և բարդության մակարդակը՝ այն միջին մասնագիտական կրթության պահանջներին համապատասխանեցնելու նպատակով:

Ուսանողները նույնպես ներգրավվում են կրթական ծրագրի բարելավման գործընթացում՝ ներկայացնելով առաջարկություններ մոդուլների բովանդակության վերաբերյալ: Նրանց առաջարկների հիման վրա որոշ դեպքերում իրականացվել են ներմոդուլային փոփոխություններ և թեմաների վերադասավորում:

Բացի այդ, յուրաքանչյուր կիսամյակի ավարտին իրականացվում է ուսանողների առաջընթացի վերլուծություն՝ հիմնվելով ուսանողների կողմից կատարված տեսական և գործնական առաջադրանքների արդյունքների վրա, ինչը հնարավորություն է տալիս գնահատել կրթական ծրագրի արդյունավետությունը և անհրաժեշտության դեպքում իրականացնել համապատասխան բարելավումներ:

ՈԱ պատասխանատուն հարցումներ է իրականացնում նաև շրջանավարտների շրջանում, իսկ կարիերայի պատասխանատուն՝ գործատուների շրջանում: Շրջանավարտների շրջանում իրականացված հարցումների արդյունքները ցույց են տալիս, որ վերջին տարիներին բարելավվել են ուսանողների ուսումնառության պայմանները և նյութատեխնիկական բազան: Ավելի վաղ ավարտած շրջանավարտները նշել են, որ աշխատանքի անցնելուց հետո դժվարություն են ունեցել ժամանակակից լաբորատոր և գործիքային սարքավորումների կիրառման հարցում, մինչդեռ ներկայումս ուսանողները պրակտիկաները անցկացնում են վերազինված Մարտունու բժշկական կենտրոնում և նման դժվարությունների չեն հանդիպում:

Գործատուների հետ հանդիպումների և քննարկումների ընթացքում ներկայացված առաջարկությունների հիման վրա կրթական ծրագրում իրականացվել են բովանդակային փոփոխություններ: Մասնավորապես, հաշվի առնելով ժամանակակից կլինիկական պրակտիկայում դեղագետ-կլինիցիստների դերակատարությունը՝ 2024-2025 ուսումնական տարվանից «Քույրական գործ» կրթական ծրագրում որպես ընտրովի մոդուլ ներառվել է «Կլինիկական դեղաբանություն» առարկան: Գործատուների հետ քննարկումների ընթացքում կարևորվել է նաև ուսանողների գործնական հմտությունների զարգացման

անհրաժեշտությունը: Այս արձագանքների հիման վրա քոլեջը թե՛ դասավանդման և թե՛ գնահատման գործընթացում ավելացրել է գործնական ուսուցումը և գործնական կարողությունների գնահատումը:

Որպես որակի ապահովման գործընթացային մաս, Կարիերայի պատասխանատուն նաև հավքագրում է շրջանավարտների վերաբերյալ տեղեկատվություն, ինչպես նաև ուսումնասիրում է զբաղվածություն չունենալու պատճառները: Այսպիսով, ներկայացված տվյալների համաձայն՝ վերջին հինգ տարիների ընթացքում շրջանավարտների շուրջ 47–50%-ը աշխատում են մասնագիտական ոլորտում, մոտ 11–13%-ը ունեն ոչ մասնագիտական զբաղվածություն, իսկ մնացած շրջանավարտները տվյալ պահին զբաղվածություն չունեն: Չաշխատելու հիմնական պատճառներից մեկը հիմնականում պայմանավորված է շրջանավարտների ընտանեկան կարգավիճակով:

Այսպիսով կարելի է նշել, որ քոլեջում ձևավորվել է կրթական ծրագրի շարունակական բարելավման մեխանիզմ, որը հնարավորություն է տալիս համակարգված կերպով վերլուծել ուսուցման արդյունքները, կատարել բովանդակային և մեթոդական փոփոխություններ և ապահովել ծրագրի համապատասխանությունը աշխատաշուկայի պահանջներին:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ քոլեջում գործում է կրթական ծրագրի որակի ապահովման ներքին համակարգ, որը ներառում է ուսումնական ստորաբաժանումների, որակի ապահովման պատասխանատուների, գործատուների և ուսանողների մասնակցությունը, իրականացվում են ուսուցման գործընթացի պարբերական գնահատումներ, ուսանողների առաջընթացի վերլուծություն, ինչպես նաև գործատուների հետադարձ կապի հիման վրա ծրագրի բովանդակային և մեթոդական բարելավումներ, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ կրթական ծրագիրը **բավարարում է** չափանիշի պահանջներին:

Եզրակացություն: Ծրագրի համապատասխանությունը չափանիշ 7-ի պահանջներին գնահատվում է **բավարար:**

ԳԼԱՀԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ՝ ԸՍՏ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ

ՉԱՓԱՆԻՇ	ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
1. Մասնագիտության կրթական ծրագիրը	Բավարարում է
2. Դասախոսական կազմը	Բավարարում է
3. Դասավանդումը և ուսումնառությունը	Բավարարում է
4. Ուսանողների գնահատումը	Բավարարում է
5. Հետազոտական և ստեղծագործական գործունեությունը	Չի բավարարում
6. Կրթական միջավայրը	Բավարարում է
7. Որակի ապահովումը	Բավարարում է

Փորձագիտական խումբ

1. **Նաիրա Հունանյան**

2. **Իշխան Սոխակյան**

3. **Գոհար Մկրտչյան**

4. **Թերեզա Ղազարյան**

5. **Աննա Ստեփանյան**

25-ը հունիսի 2026թ.

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԻՆՔՆԱԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐ

1. **Նաիրա Հունանյան՝** 2004 թվականին ավարտել է Երևանի Պետական Համալսարանը կենսաբանության մագիստրոսի աստիճանով: 2013 թվականին շնորհվել է կենսաբանական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճան: 2004-2008 թվականներին աշխատել է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի ամբիոն - բժշկականսաբանական միջազգային հետբուհական ուսումնական կենտրոնում: 2006-2007 թվականներին աշխատել է Կալիֆորնիայի համալսարանում, Բջջաբանության և հյուսվածաբանության դեպարտամենտ, Դ. Բարբերի լաբորատորիայում, որպես կրտսեր մասագետ: 2017-2024 թվականներին աշխատել է Ավանդական բժշկության համալսարանում, որպես բժշկականսաբանական առարկաների ամբիոնի վարիչ և դասախոս: 2024 թ. – առ այսօր աշխատում է Մխիթար Գոշ Հայ-ռուսական միջազգային և Ավանդական բժշկության համալսարաններում, որպես հյուսվածաբանություն, էմբրիոլոգիա, բջջաբանություն առարկայի դասախոս: 2008թ. - առ այսօր աշխատում է Լ. Ա. Օրբելու անվան ֆիզիոլոգիայի ինստիտուտի Հարթ մկանների ֆիզիոլոգիայի լաբորատորիայում, 2021թ-ից ավագ գիտաշխատող է:
2. **Իշխան Սոխակյան՝** 2017 թվականին ավարտել է Մոսկվայի Մեչենովի անվան թիվ 1 բժշկական համալսարանի օրդինատուրան բժիշկ ախտաբան-անատոմի մասնագիտությամբ: 2021 թվականին ավարտել է Մոսկվայի Մեչենովի անվան թիվ 1 բժշկական համալսարանի օրդինատուրան բժիշկ սրտաբան մասնագիտությամբ: 2022 թվականին ավարտել է Մոսկվայի Մեչենովի անվան թիվ 1 բժշկական համալսարանի օրդինատուրան բժիշկ անեսթեզիոլոգ-ռեանիմատոլոգ մասնագիտությամբ: 2020-2022 թվականներին աշխատել է Գավառի պետական բժշկական քոլեջում, որպես անատոմիա առարկայի դասախոս: 2021-2023 թվականներին աշխատել է Գավառի բժշկական կենտրոնում, որպես Կլինիկական լաբորատորիայի բժիշկ-լաբորանտ, պարագիտող: 2023-2024 թվականներին աշխատել է Բեսթ Լայֆ ԲԿ-ում, որպես բժիշկ-սրտաբան (հերթապահ սրտաբան ռեանիմացիոն բաժանմունքի): 2024թ. -ից մինչ այժմ դասավանդում է Հայկական բժշկական ինստիտուտում՝ որպես Ախտաբանական անատոմիա, և պաթոլոգիա առարկաների դասախոս:
3. **Գոհար Մկրտչյան՝** 2009 թվականին ավարտել է ԵՊՀ ռուսական բանասիրության ֆակուլտետը, 2015 թվականին ստացել է բանասիրական գիտությունների թեկնածուի աստիճան: 2016թ. հունվարից առ այսօր աշխատում է Հայկական բժշկական ինստիտուտում (ՀԲԻ), որպես հայոց լեզվի եւ օտար լեզուների ամբիոնի դասախոս (ռուսաց լեզու): 2020թ. սեպտեմբերից մինչ օրս՝ ՀԲԻ-ի հայոց լեզվի եւ օտար լեզուների ամբիոնի վարիչ է: 2022թ. սեպտեմբերից մինչ օրս՝ ՀԲԻ-ի հայոց լեզվի եւ օտար լեզուների ամբիոնի դոցենտ է: 2023թ. սեպտեմբերից մինչ օրս աշխատում է ՀԲԻ-ում, որպես կրթության որակի ապահովման կենտրոնի ղեկավար:
4. **Թերեզա Ղազարյան՝** բժիշկ մանկաբարձ-գինեկոլոգ: 2018 թվականին ավարտել է Երևանի Մխիթար Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան կլինիկական օրդինատուրան՝ բժիշկ մանկաբարձ-գինեկոլոգի մասնագիտությամբ: 2006–2011 թվականներին աշխատել է Թիվ 2 բուժմիավորում որպես կանանց կոնսուլտացիայի մանիպուլյացիոն սենյակի մանկաբարձ: 2012–2015 թվականներին գործունեություն է

ծավալել Մեփլ-Լիֆս Հայ-Կանադական բժշկական կլինիկա որպես ընդհանուր պրոֆիլի բժիշկ: 2014–2018 թվականներին աշխատել է Բեզլարյան բժշկական կենտրոն որպես կլինիկական օրդինատոր, բժիշկ մանկաբարձ-գինեկոլոգ: 2024 թվականից դասավանդում է Մեհրաբյանի անվան բժշկական քոլեջ:

5. **Ստեփանյան Աննա՝** 2021–2025 թվականներին սովորել է Կոտայքի Տարածաշրջանային Պետական Քոլեջ՝ «Քույրական գործ» մասնագիտությամբ: 2025 թվականին մասնակցել է Որակի ապահովման ազգային կենտրոն կողմից կազմակերպված ուսանող-փորձագետների վերապատրաստման դասընթացներին:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ

N.	17.11.2025 թ.	Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1.	Հանդիպում քոլեջի տնօրենի հետ	09:15	09:30	15 րոպե
2.	Հանդիպում քոլեջի ուսումնական աշխատանքների գծով տնօրենի տեղակալի հետ	09:40	10:30	50 րոպե
3.	Դասալսում	10:45	11:30	45 րոպե
4.	Այց պրակտիկայի վայրեր և ռեսուրսների դիտարկում	11:40	13:30	120 րոպե
5.	Ընդմիջում, փորձագիտական խմբի քննարկումներ	13:40	14:30	50 րոպե
6.	Հանդիպում շրջանավարտների հետ	14:40	15:30	50 րոպե
7.	Հանդիպում կրթական ծրագրի պատասխանատուի հետ	15:40	16:20	40 րոպե
8.	Հանդիպում «Քույրական գործ» կրթական ծրագրի դասախոսական անձնակզմի հետ (10-12 մասնակից)	16:30	17:20	50 րոպե
9.	Հանդիպում գործատուների հետ	17:30	18:10	40 րոպե
10.	Փաստաթղթերի ուսումնասիրություն և փորձագիտական խմբի փակ հանդիպում	18:20	19:20	60 րոպե

N.	18.11.2025 թ.	Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1.	Դասալսում	09:30	10:20	50 րոպե
2.	Հանդիպում «Քույրական գործ» կրթական ծրագրի ուսանողների հետ (10-12 մասնակից)	10:30	11:30	60 րոպե
3.	Հանդիպում կարիերայի ուղղորդման պատասխանատուի, պրակտիկայի վարիչի և որակի ներքին ապահովման պատասխանատուի հետ	11:40	12:30	50 րոպե

4.	Ընդմիջում, փորձագիտական խմբի քննարկումներ	12:40	13:30	50 րոպե
5.	Փորձագիտական խմբի փակ հանդիպում	13:40	15:00	80 րոպե
6.	Հանդիպում փորձագիտական խմբի կողմից ընտրված կազմի հետ	15:10	15:30	20 րոպե
7.	Ամփոփիչ հանդիպում ղեկավար կազմի հետ	15:40	16:00	20 րոպե

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԵՐԻ ՑԱՆԿ

N	ՓԱՍՏԱԹՂԵՐ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	ՉԱՓԱՆԻՇ
1.	Քոլեջի ՌԾ	1
2.	Կրթական ծրագիր	1
3.	Ուսումնառության օրացուցային պլաններ/դասի պլաններ	1
4.	Դասալսման արդյունքներ և հաշվետվություններ	2
5.	Գնահատման թերթիկներ լրացած տարբերակներ	3
6.	Միմուլացիոն ամփոփիչ գնահատման տոմսեր	3
7.	Միմուլացիոն կայանների նկարագիր հազեցվածություն	3
8.	Ուսանողներին տրվող առաջադրանքների ամբողջական փաթեթ մի քանի մոդուլի շրջանակում	3
9.	Պրակտիկայի ծրագիր	3
10.	Պրակտիկայի օրագիր լրացված տարբերակներ	3
11.	Պրակտիկայի գնահատման չեքիստեր	3
12.	Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի վերջին երեք տարիների հաշվետվություններ	3
13.	Ամենամյա գնահատում	7
14.	Ամբիոնի արձանագրություններ ուղղված ՄԿԾ փոփոխություններին	7

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

1. Անատոմիայի, ֆիզիոլոգիայի լաբորատորիա,
2. Քույրական գործի կազմակերպման կաբինետ,
3. Մանկաբուժության, մանկաբարձության և գինեկոլոգիայի կաբինետ,
4. Դեղաբանության լաբորատորիա,,
5. Միմուլյացիոն կենտրոն,
6. Գրադարան:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

1. ՊՈԱԿ- Պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն
2. ՄՈՒՀ-Մասնագիտական ուսումնական հաստատություն
3. ՈԱԱԿ-Որակի ապահովման ազգային կենտրոն
4. ՀՀ- Հայաստանի Հանրապետություն
5. ՈԱՇ-Որակավորումների ազգային շրջանակ
6. ԿԳՄՍ -Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն
7. ՄԿԾ- Մասնագիտական կրթական ծրագիր
8. ԲԿ-Բժշկական կառույց
9. ՄԿՈՒԶԱԿ- Մասնագիտական կրթության և ուսուցման զարգացման ազգային կենտրոն
10. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-մարդու իմունային անբավարարության վիրուս/ ձեռքբերովի իմունային անբավարարության համախտանիշ
11. ՀՎԿԱԿ-Հիվանդությունների վերահսկման և կանխարգելման ազգային կենտրոն
12. ՈԱ-ՈԱ- Որակի ապահովում
13. ՌԾ- Ռազմավարական ծրագիր
14. OSCE- Օբյեկտիվ կառուցվածքային կլինիկական քննություն